Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Liber pandectarum medicinae

Matthaeus <Silvaticus>

[Venedig], 10. Okt. 1480

Sequitur de D

urn:nbn:de:bsz:31-316129

Visual Library

ſcrit viſum: ꝛ abradit pilos. Et idem auc. Pauli. I
folijs ſalicis ꝛ ſalice non dixit Gali. aliud.

Gal. vij. ſim. phar. cap. hytee. hytee ſiue ſalix
vtetur quidē aliquis ꝛ folijs ad ſangui
nolentoꝝ vulnerū conſolidationē: ſed maxie floꝝ
eius fere omnes vtuntur medici ad cōfectionē ſic
catiui emplaſtri. eſt enim vis coꝝ ſuauis ſiccatiua
habet autē ꝛ quiddā ſtipticitatis. quidaꝫ vo ꝛ ſuc
cum facientes ex eis imordax ꝛ ſiccatiuum habet
pharmacū ad multa vtile. nihil enī magis occur
rit viſui ꝙ̄ pharmacū imordatiue ſiccans parum
ſed ſtipticans ſicut in tractatu de cōpoſitōe phar
macoꝝ plenius dicetur. cortex etiam huius arbo
ris ſimilis eſt tam frondium ꝙ̄ floꝝum virtuti: pre
terꝙ̄ ꝙ eſt ſiccioꝛ ſm cōplexionē. ſed hunc quidā
accedunt ꝛ vtuntur cinere in oībus his que violē
ter indigent deſiccari: ſicut ſigiles ꝛ chiles. i. myr
miceas auferunt ipſum madefacientes aceto acri
quidam vo tēpoꝛe florendi incidentes corticem li
quoꝛem quidem colligunt ꝛ eo vtuntur in offuſcā
tibus pupillis: cum. ſit pharmacū abſterſiuum ſi
mul ꝛ ſublatiuum cūꝙ̄ ſit huiuſmodi poterit eo
aliquis vti ꝛ ad alia multa.

Churcar	.i. cardamen
Cruſca	.i. puluis
Chruſca cymoles	.i. puluis cymolee
Cruſca ſymoles	.i. puluis ceruſe
Crub	.i. caulis
Crunil	.i. rubus

Sequitur de. D.

D**Aaren** id eſt cubebe
Daariſon. i. riſi
Daablectos. i. blacce biſantie
Daidilis. i. ariſtologia longa
Daicolios grece: latine digitus
nam dactilus eſt vnus ex quinꝗ
digitis Daurach. i. pondꝰ
Dauſir .i. hauena
Deac eſt ſemen daucie ſilueſtris
Dauguan eſt menſura liquidoꝛum ponderans li
bras. 43
Daumaram .i. ozimum
Daucus grece. i. baucia vel paſtinaca latine. vnde
daucus alius eſt aſininus: alius domeſticus. quan
do per ſe ponitur daucus debet intelligi paſtina
ca ſilueſtris. i. daucus aſininus: vt Jo. Sera. cap.
de tyriaca. ꝛ Gal. 2º de edulijs circa finem vt patꝫ
in. l. leſa. lꝫ Caſſius felix cap. de empicis dicat qñ
per ſe ponitur ꝙ eſt ſemen daucie hortenſis. ꝛ eſt
daucus ſilueſtris vel aſininus melioꝛ cretico. ꝛ di
citur creticus quia in creta inſula inuētus eſt pri
us. ꝛ dicitur aſininus quia eſt cibus aſinoꝛum. cre
ticus aūt eſt maioꝛis efficatie: ꝛ hoc propter terre
diſpoſitionē melioꝛem: ꝓ quo. l. l. leſa
Cap. 202.

Abalch ara. vel hele: vel hiſos
grece ꝛ latine viſcus.

Serapion lib. aggrega. capit. dabalch.
auc. Diaſ. Melioꝛ ex eo eſt
nouus qui ſimilis eſt in coloꝛe ſuo coloꝛi poꝛri. ex
terius vo eſt ſubruſus ſine aſperitate et ſine furfu
reitate: ꝛ fit ex fructu rotundo paruo: qui naſcit
in arboꝛe glandiuꝫ. ꝛ eius folia ſunt ſicut folia ar
boꝛis buſſi. fructus ergo iſte contonditur ꝛ ablu
itur: deinde coquitur in aqua. ſunt autem quidam
qui maſticando fructū ipſum faciūt viſcum. repe
titur etiam in arboꝛe piroꝛum ꝛ maloꝛū: ꝛ in mul
tis alijs arboꝛibus: ꝛ aliquando in radice arboꝛuꝫ
aliquarum paruarum. ꝛ latine vocatur hec plan
ta viſſago. vidi autē ego in monte nabaſat homi
nes qui faciūt ex arboꝛe magna que naſcitur apō
eos ꝛ apud ipſos vocat tarabella: et latine voca
tur capriſolium. accipiunt quidam ramos ipſius
ꝛ excoꝛiant eos facientes faſciculos ꝛ infundūt in
aqua ꝛ dimittunt ſic aliquo ex menſibus: deinde
contondunt contuſione foꝛti: ꝛ fit inde viſcus bo
nus. ꝛ virtus eius eſt ſimiliter que ſubtiliat: attra
hit ꝛ diſſoluit: quia habet virtutem reſolutiuam.

Diaſ. capitu. viſcus ſm tranſlationem no
ſtram. Uiſcus in ramulis naſcens a
quodam animali volatili. ſ. turdella viſcatur. naꝫ
illud ſi moꝛatur in ramulis arboꝛum glutinatur
ꝛ inde naſcuntur virgule plurime: ꝛ fit viſcus qui
ſemper viridis inuenitur. Eſt autem optimus qui
in arboꝛe quercus creſcit: ꝛ qui eſt mundus ſub
uiridis: ꝛ ſi extendatur non coꝛrūpitur: ſed vt mē
brana ex
tenuatur.

Gal. vi. ſimpli. phar. cap. de viſco.
Subſtantia viſci eſt cōpoſi
ta ex aquoſa ſubſtantia ꝛ aerea: ꝛ de his ambabuſ
eſt in eo multum: ꝛ ex terrea pauca. ꝛ in ſapoꝛe eiꝰ
eſt acuitas plus ꝙ̄ amaritudo. ꝛ virtus eius eſtiꝗ
calefacit: non tñ cito quando apponitur coꝛpoꝛi
ſed poſtꝙ̄ facit moꝛam in coꝛpoꝛe ſicut facit tap
ſia. ꝛ nos quidem diximus in his que preceſſerunt
ꝙ hec res inuenitur in medicinis: quarum vir
tus eſt que calefacit: cum quarum calefactione eſt
humiditas ſupflua indigeſta. virtutes habet acreſ
duricies mollire poteſt. nā de profundo extrahit
humoꝛem cum vehementia ꝛ non ſubtiles tantuꝫ
ſed ꝛ pingues digerit. mox quidem calefacit: ſed
tempoꝛe diuturno impoſitus calefacit ut tapſia.

Auic. li. 2º. cap. de viſco. Uiſcus eſt notꝰ oī
bus. ꝛ eius quidem fructus ſimilis ē
ciceri nigro non ſincere rotundus: virgulatꝰ: fran
gibilis ex quo manus inuiſcantur. eius autem mi
nera eſt arboꝛ ferens glandes ꝛ pira ꝛ mala in q
bus ſunt virtus aquea ꝛ aerea multiplicate valde
qui ex eo bonus eſt recens planus coloꝛis poꝛri in
terius viridis exterius: teritur ꝛ lauatur: deinde
coquitur ꝛ non calefacit niſi poſt moꝛam longaꝫ
ſicut gūmi rute agreſtis: ꝛ eſt debilioꝛ ea in hoc. ꝛ
in ipſo quidem eſt humiditas ſuperflua indige
ſta. ꝛ eſt calidus ꝛ ſiccus in tertio. ꝛ eſt reſolu
tiuus. reſoluit enim humiditates groſſas ex pro
fundo coꝛpoꝛis propter foꝛtitudinem virtutis at
tractiue ꝛ lenit. ꝛ dixerunt quidam ꝙ non ineſt ei
operatio in humiditatibus niſi tenuibus.

Poſſe. Sera. auc. Diaſ. Quando viſcus miſcetur cum reſina pini maturat apoſtemata que fiunt in radi ce auriſ:⁊ alia apoſtemata.⁊ quando miſcetur cū olibano curat vlcera antiqua.⁊ quando miſcetur cum calce ⁊ cum lapide gagatis aut lapide aſio:⁊ coquitur cum eis ⁊ ponitur ſup apoſtemata frau dulenta:aut ſuper duriciem ſplenis curat: ⁊ reſol uit apoſtemata:⁊ duricies.⁊ quando miſcetur cū auripigmento citrino aut r.. ⁊ ponitur ſuper ma culas aufert eas. ⁊ quādo cū calce miſcetur ⁊ rob excludit vngues. **Aui.** Uiſcus eradicat vngueſ malaſ cum ſuper eas ponitur cū ar ſenico:⁊ reſoluit apāta frigida :⁊ proprie ꝯfortat cum calce. ⁊ lenit vlcera antiqua ⁊ vulnera mala ⁊ lenit iuncturas cū tanta cera quātū eſt ipſū: ⁊ cū equali pondere ſui ō reſina pini. ⁊ cōfert apātibꝰ frigidis poſt aures. ⁊ mixtus cū gūmi pini ⁊ ce ra extenuat ſplenem cū ſup ipm ponit cū aliqbꝰ rebꝰ ipm cōfoꝛtātibus:ſicut eſt calx ⁊ huiuſmodi

Dabath ē animal magnū rapax maius leopardo ⁊ aliqn̄ leone:quod qn̄qꝫ claudicat: ⁊ ideo vocat claudicans ⁊ cetera:⁊ in de regali diſpoſitione vo catur papilo:claudꝰ in terra noſtra vulgo dicit:i ſyria dicit cabacens:ad formam lupi vergit

Dablan ē ſpēs palmaꝝ — Dabac .i. viſcus

Dabeden eſt nomen cuiuſdam fluminis

Dabendrine idem quod ſuccus acetoſus

Dabem — idem ſuccus vt ſupra

Dabeget eſt nomen cuiuſdam inſule.

Dab ē quodā animal vt lacerta magna vētricoſū ⁊ latine vocat ballecola .ſtercus eiꝰ limit ſup pā num:⁊ lentigines.et confert albugini ocl'i:et deſcē ſioni aque ad eum. Auic

Dacalios .i. yreos — Dacaſios idem

Dacanto — .i.ſtercꝰ bouinū

Dacauſticis — idem quod balauſtia

Daceſion .i. daucus — Dacreceſſaan.i.alkikil

Daciaſis .i.ſiſelios — Dacri .i. gummi

Dactiloꝛum — .i. alkanbis.i.ſicci

Dactilus indus — .i.tamarindus

Dactili epatici.i.rubens pinguis vt epar

Dactilitis — .i.ariſtologia

Dadarich — .i.cantarides

Dadarus — .i.opoponacum

Dadafilion — .i.filius ante patrem

Dadi dicit Aui. q eſt granum ſimile oꝛdeo lon gius ⁊ ſtrictius ⁊ ſolidius amarūqꝫ:ſcribitur autē dechui:ſed coꝛrupte

Sera. li.aggre.cap.dadi. Dadi eſt fructꝰ in balda:⁊ eſt granū ſimile oꝛdeo ama ri ſapoꝛis.teritur ⁊ conficitur cum varijs in bada ⁊ foꝛtificat odoreſ:coꝛroboꝛat ad inebriandum

Dadion.i.deda:⁊ eſt lignum oībus notum

Dadis — idem

Dadion maſculꝰ ē id qꝺ gre.vocat androſomō

Dafarbachali — .i.blaccebiſantia

Daferion — .i.ferula

Dafintes — .i.ruſſi

Dafimidis — .i.muſcillago

Dafrie — .i.hypogloſſos

Dafulſum — .i.piper longum

Dafuide — .i.laureola

Dafrus.i.laurus.ꝗde diafreuleon.i. laurinū oleū

Dafrutis eſt ſm̄ Diaſ.quedā ſpēs caſſielignee

Dafrueſ eſt medicamen metallicū:⁊ eſt deſrigis

Daga eſt moꝛdicatioꝰ facta a ſtercoꝛe

Dagabaoth — .i.aconitum

Dabag — .i.toꝛa

Dabamethe — .i.lapis adamas

Dabaſion — .i.rapa

Dabaſionī — idem

Dalac — eſt fera ſimilis vrſo

Dalmaram — .i.aſcebꝛam

Dalpa — eſt arboꝛ dactiloꝛū

Daledon eſt nomen cuiuſdam fluminis

Dalmedoma — idem

Dalin — .i.ſtructio

Dalimus — .i.rapella

Dalidos — .i.piſtatia

Dalx — .i.coꝛtex

Damathan vl' mulco draconis.i.ſāguis draconis

Damarach — .i.panis

Damaſiſmon — .i.fiſtula paſtoꝛis

Damaſomion ſiue altiſma. Galie.vi.ſim. phar. cap.damaſomion ſiue altiſma.de hac herba nar rat Diaſ.tāqꝫ eius radix ſi bibatur ſanare diſſuri as ventremqꝫ ſtringere:⁊ tumoꝛes ſedare. nos tn̄ hoc non experti ſumus:palam aūt q quandā ha bet abſterſiuam virtutem

Damilla.i.animal ſimile capꝛiolo de han

Damiſligon — .i.vſnee

Damiſeum — .i.ellenum

Damurta — .i.cubebe

Damurion — .i.balſamita

Damul — .i.polium

Damala.i.animal ſimile capꝛiolo

Danich eſt nomen ponderis.viij.granoꝛū oꝛdei ſm̄ aliquos.vi.granoꝝ.⁊ aliqui dicūt q eſt aureꝰ .i.⁊ aliqui dicunt q eſt pondus trium granoꝛum oꝛdei ⁊ verius

Danic — idem

Danici eſt pondus quod ē medietas triū grano rum oꝛdei

Dapeleon — .i.oleū de laureola

Dapneleon idem — Dapnelion idem

Dapte.i.leboꝛac — Daptene.i.ipoglo

Dapium.i.manipulum — Dauphius.i.laurus

Dapnides.i.victoꝛiola:⁊ ē ſel — Dapnidos idem

Daptilus quid eſt.l.l.ponthab

Daranus.i.bardanus.l.l.lappa rob

Dardanus — idem

Darnaſum ſcripſit Stephanus pro darſeni:⁊ idem ſunt:⁊ eſt cinnamomū:⁊ eſt pꝛima ſpēs eius lege litteram darſen

Daren eſt nomen pōderis:⁊ ponderat nonā par tem.ℨ.⁊ ſic accipiebatur antiquitus:⁊ eſt dragma vna:vt infra patebit in.l.dꝛagma. moderni vō oc tauum.ℨ.pꝛo.ℨ.⁊ pꝛo daren accipiunt

Darceſaban — .i.ſilfium

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

Cap. 203.

Darſen. ara. gre. ⁊ la. cinnamomū. Sera. li. aggre. cap. de cinnamomo. Cinnamo
mū dicitur in lingua perſica arbor ſceni: ⁊ eſt dar
ſen. ⁊ darſen quidem ſunt multe ſpecies ⁊ denoīa
tur pluribus nominibus ⁊ diuerſis ſm diuerſita
tem locorum. ſed ex ſpeciebus eius melior ſpecies
eſt illa que dicitur maſſolites: quia habet ſimilitu
dinem cum caſſialignea que etiam dicitur maſſo
lites. ⁊ melius cinnamomū ex ipſa ſpecie eſt illud
quod eſt nouum nigrum cinericiū cum rubore. ⁊
eſt ſubtile lene. ⁊ rami eius ſunt ſpiſſi: pleni nodis
habentes odorem bonum. ⁊ melius ex hac etiam
eſt quod cum optimo odore ſuo eſt acre: ⁊ ſicut
odor rute. ⁊ pertinet ad odorem cardamomi. ⁊ ē
in eo acuitas: imo mordicatio lingue: ⁊ paruz ſal
ſedinis. ⁊ quando franguntur rami eius eleuant
pulueres odoriferi: cuius dolor ſuperat oīa que
ſunt circa ſe. ⁊ de experienta bonitatis eius eſt ꝙ
quando rami eius euelluntur a terra: radix eius
euellitur facile cum eis. ⁊ melius quidem eſt illō
qȝ replet ſubito fauces ſuo vapore ī primis quā
do guſtatur. ⁊ eſt ſpecies alia cuius odor eſt ſimi
lis odori caſſie. ⁊ habet bonum odorem: ⁊ coloris
ſubrufi: cuiꝰ cortex eſt ſimilis cortici caſſielignee
⁊ tale eſt durum tactui. ⁊ habet radicem groſſam
⁊ odor eſt ſimilis odori myrti: aut odori caſſie. ⁊
odor eius eſt cum quadam pinguedine: ⁊ eſt mi
nus in bonitate. ⁊ melius ex hoc eſt habens alba
ligna rugoſa. illud vō qȝ eſt lene groſſum non ē
alicuius iuuamenti. ⁊ inuenitur alia ſpecies cinna
momi que dicitur naſor: ⁊ eſt groſſa planta hñs
fortem odorem: ⁊ eſt debilius alio. ⁊ eſt ex planta
cinnamomi qȝ nominatur cinngmor: ſiue zi
marni: que habet ſimilitudinem cū cinnamomo
in apparentia: ſed differentia que eſt in eis ē pin
guedo illius odoris. ſed illud quod dicitur kerſe
ē ſimile cinnamomo ī radice ſua ⁊ mltitudine no
dorū. ⁊ eſt cinnamomū lignoſuz. ⁊ habet ligna for
tia ⁊ longa. ⁊ bonitas odoris eius minor eſt ꝗ̄ cin
namomi. quidam putant ꝙ kerſe eſt alia ſpecies
a cinnamomo que ſit alterius nature ab eo.

Diaſ. ſm tranſlationez noſtram cap. ō cin
namomo. Cinnamomi genera mul
ta ſunt: ſed melior eſt oībus que eſt ſimilis caſſie
maſſolites: qui recens fuerit: ⁊ niger colore: ⁊ qui
miſſus in vino ſoluat ſe: virgulas habens teneras
⁊ lenes ⁊ nodis plenas: ⁊ cum odore pleno veluti
rute: acer atqȝ mordax guſtu: in ſimilitudine na
ſturcij ſeminiſ cum quadam ſalſitudine ⁊ feruore
⁊ parua viſcitudine: cuius haſte cuȝ fregeris emit
tunt pulueres odore oīa vincentes. has haſtas cū
a terra euulſeriſ radices earundem ſequuntur. hʼ
eſt probatio optimi cinnamomi. Eſt etiam alterū
genuſ cinnamomi montanum: tactu aſperiuſ. hoc
groſſius eſt ⁊ ſubrufum colore. Tertium genꝰ eſt
ſimile caſſie maſſelliotice ſubnigellum colore: ta
ctu lene: ⁊ non multos nodos habens. quartuz ge
nuſ eſt colore albo: tactu molle: ſimile caſſie in ro
bore: groſſum ⁊ fragile ⁊ radicibus maius. Quin
tum genus eſt odore ſimile caſſie: colore ſubrufū
⁊ corio caſſie ſimile: haſtam in ſe habens fortiorē
cum radicibus groſſioribus ſimilibus libanotido
⁊ multas haſtas retinens ſimiles myrte ⁊ caſſie. ſʒ
non tñ odore plenum. eligenduȝ eſt aūt cinnamo
mū primi generis colore ſubnigrū: ſcabroſum: ⁊ ſe
men habens ſimile piperi: ⁊ lene lignum: cuiꝰ ra
dix inutilis eſt. Sextum genus eſt cinnamomi qȝ
appellatur lotos ⁊ motos: ſed nec virtutē nec odo
rem habet. Septimū genus eſt qȝ a grecis nomi
natʼ xilocinnamomū. i. lignum cinnamomi: radicez
habens maiorem cum haſtis nodoſis ſimilibꝰ cin
namomo: ⁊ in odore non ſuaue. hoc dicunt aliqui
melius eſſe cin namomo.

Gal. vij. ſim. phar. cap. de cin namomo. Cinnamomū
ſumme eſt ſubtilium partium: non tñ ſumme ca.
ſed in tertio gradu. ⁊ deſiccatio eius eſt ſicut cale
factio ipſius ꝓpter ſubtilitatem ſubſtantie ſue: ſʒ
canella cinnamomū eſt quaſi cinnamomū debile
⁊ quidam etiam calcion vocant cinnamomū. ⁊ q
daȝ ſunt qui nomināt cinnamomum azet.

Poſſe. Dia. Virtus aūt omni cinnamomo eſt ca. ⁊ diuretica
⁊ malactica: ⁊ leptica. ⁊ potatum cum aqua ſecun
dinas mulieruȝ excludit. ⁊ meſtrua prouocat. me
lius his rebus opitulatur ſi mirrhe fuerit mixtuȝ
venenatis morſibus occurrit: vel veneno potato
caligines oculoꝝ detergit. cum melle tritum ma
culas vel lentigines de facie purgat. tuſſim ſedat
catarrum mitigat. hydropicis medetur. nefreticis
vtiliter datʼ. miſcetur etiam confectionibus ocula
rijs. ⁊ in oībus vtiliores inueniuntur: vires habēs
⁊ guſtum acrem extenſa ſtringit. ⁊ in antidotis p̄
cioſuȝ eſt.

Sera. auc. Gal. ſubſtantia eius eſt ſub
tilis. ⁊ virtus eius eſt ca. in ter
tio. ⁊ non eſt aliqua medicina ca. cuius deſiccatio
eſt ſicut deſiccatio eius ꝓpter ſubtilitatem ſue ſub
ſtantie. ſʒ il a ſpēs que dicitʼ keiſe eſt cinnamomuȝ
quaſi debile. ⁊ ſunt quidā qui nominānt cinnamo
mū zor. ⁊ dixit Gal. in li. de cibis ꝙ cinnamomuȝ
aromatizat ſtomachuȝ: ⁊ ꝯfert frigiditati eiꝰ: ⁊ fri
giditati epatis. ⁊ facit euenire ſomnū. ⁊ aperit opi
lationes. ⁊ prouocat menſtrua. ⁊ abſtergit obſcu
ritatē viſus. ⁊ deſiccat humores qui ſunt in capite
⁊ ī ſtomacho. ⁊ ō ꝓpetate vſus eiꝰ ē ꝙ vſus come
ſtionis ē ꝯferens obſcuritati viſus que accidit ab
humoribꝰ. Et idē auc. Diaſ. Cinnamomū ingredi
tur confectionem medicinaꝝ odoriferarū bonaꝝ
⁊ ē maximi iuuamenti. ⁊ teritur ⁊ conficitur cum
vino bono: ⁊ fiunt inde trociſci qui deſiccantʼ ⁊ re
ponūtʼ in vmbra. ⁊ ſic vtus eiꝰ diutiꝰ ſeruari pōt.

Aui. li. ij. cap. de cinnamomo. Ultimū eſt in
eſt in ſubtiliatione attractiuum aperti
uum rectificans omnē putrefactionē ⁊ omnē vir
tutem corruptam. ⁊ omnē ſanioſitatē humoralem
Et idem in li. de viribus cordis ait ꝙ ꝯfortat cor.

Darſeni idem quod ſupra
Darion eſt quedam tunica minoris inteſtini
Darin i. manipuli

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Dariſir .i.auena
Dardias cerach .i.fex vini
Darkimi .i.ʒ.ij.

Cap.204.

Darſiſaban vel mahat vł michad vel kilkil ara.gre.aſpaliuʒ: latine vero arbor granati ſilueſtris Darſiſaban eſt arboꝛ quã.Diaſc. vocat aſpalium. **Jo.Sera.** in.ij.ca. de triſera dicit ꝙ eſt beteramen ꝛ apud. Sera.auc.cuiuſdam vocat airac:et eſt arboꝛ granati ſilueſtris:ꝛ fruct⁹ eius vocat bel:ꝛ eſt arboꝛ ſpinoſa cuius lignũ eſt rubeum vel purpureũ: ſm Almanſorẽ hẽt floꝛẽ citrinũ:in barbaria vocat aldani. ingredit in trociſcis andromaci tyriace maioꝛis:cuius loco põit Auicen.fructũ alcẽbut. **Sera.** li.aggre.cap.mahat. Mahat ſunt vene arboꝛiſ granati ſilueſtris que naſcitur in ſeni vltra mare ꝛ in coꝛaſcen.ꝛ ſunt vene groſſe albe.colligunt in baꝛmen.ꝛ eiuſ mala granata ſunt ſicut mala granata domeſtica in pꝛincipio oꝛtus eoꝝ.ꝛ coloꝛ eſt inter rubedinẽ ꝛ viriditatem.ꝛ intra malũ eius ſũt grana rubea rotunda in magnitudine ſeminis lentiſci:ꝛ dimittunt eã in coꝛtice ſuo:quãdo egẽt eis extrahunt a coꝛtice mahat:ꝛ eſt cali.ꝛ hu. **Diaſ.** cap.de aſpalio. Aſpalium ſiue aſpaltos:naſcitur in inſula rhodo.cui⁹ ſpecieſ duplex eſt.ẽ enĩ vna ſpinoſaꝫ fruticeꝫ ꝛ thyꝛſũ hñs:ꝛ depoſitum cum coꝛtice purpureo vel rubeo ꝛ dẽſo: odoꝛis ſũmi ꝛ amari. altera eſt alba lignoſa ꝛ imbecillis:ſupple ꝛ iſta ẽ quã Sera.vocat mahat. **Poſſe.** Aſpalium auget ſperma:ꝛ coꝛroboꝛat coitum.ꝛ eſt bonum podagre.quando teritur conficit cũ aceto ꝛ linitur ſuꝑ ipſum:ꝛ cõfert ſpaſmo.ꝛ mollit duriciẽ iũcuraꝝ. **Diaſ.** Uirtus aũt eius eſt cali. ſtiptica: qð cum vino ſi fuerit elixatũ vulnerib⁹ oꝛis medetur.ꝛ putredines quas greci nomas appellant ꝛ putredines nature curat.ꝛ valet contra vlcera ventri ꝗñ fit ex eo clyſtere ꝛ bothoꝛ naſi.ꝛ expellit fetũ ꝗñ fit cũ eo naſcale ꝛ fomento vulneribus prodeſt.peſſarij s additũ muliebꝛia deponit cuius elixatura ventrem ſtringit.ſanguinẽ reijciẽtibus ſubuenit.aqua eius bibita inflatiões ꝛ diſſurias compeſcit.

Dars .i.dens
Daſatigmi .i.acetũ acetoſũ ſatis
Daſagar .i.amiziden
Daſaſagi .i.plantago
Daſephur .i.allelnia
Daſne .i.laurus
Daſnes alexander .i.laureola
Daſium .i.lauriſtatium
Daſmudes .i.muſcilago
Daſin .i.doſion
Daſtincos .i.daſnoides
Daſoccia .i.lauri bacca
Daſococta idem

Cap.205.

Daſnoides gre.ara.ſpẽſ gare alexãdrie: vł mezereon:latine võ laureola.vbi ſciendũ ꝙ aliqui putant laureolã non eſſe mezereon:quoꝛũ erroꝛ dignoſcitur in.l.camelea. **Sera.** li.aggre.cap.gara alexandrie.i. laur⁹ alexandrie:ꝛ eſt planta habens folia ſimilia folijs myꝛti agreſtiſ:qꝛ ſũt maioꝛa ꝛ mollioꝛa ꝛ albioꝛa eiſ.ꝛ hꝫ fructũ intus folia ĩ magnitudine ciceris coloꝛis rubei ad rubedinẽ ſanguinis tendentẽ.ꝛ habet ramos longitudine duoꝝ palmoꝛũ:aut pl⁹:ꝛ radices ſimiles radici myꝛti agreſtis:niſi quia ſunt mollioꝛes ꝛ odoꝛifere ad rubenem tendentes.naſcitur in locis montuoſis.ꝛ illõ quod de ipſa adminiſtrat eſt radix.Et idẽ Sera. capitu. de lauro.vbi tractat etiam de laureola. **Gal.** vi.ſim.phar.cap.daſnois alexandrie.ſapoꝛ eius eſt acutus.ꝛ in ea eſt amaritudo.ꝛ virtus eius eſt que incidit ꝛ abſtergit.Et idẽ Sera.ꝛ ex gara eſt que dicitur camedaphne gre. vel daphnides alexandrie:ſed latine ſigillum ſalomonis: cuius altitudo eſt vnius bꝛachij.ꝛ habet virgas multas rectas ſubtiles lenes.habet folia ſimilia folijs lauri:ſed minoꝛa ꝛ ſubtilioꝛa ꝛ lenioꝛa quoꝛũ coloꝛ eſt viridis. ꝛ habet grana rotũda rubea ꝙ̃ adherent folijs.rami eius comeduntur duꝫ ſunt recentes.ꝛ virtus eius eſt ſimilis lauri alexandrie ſupꝛadicte.ſed ſpeciem gare alexandrie ꝙ̃ vocatur daſnoides.i.laureola non tangit.hic Sera. Plini⁹ aũt cap.de camedaphne.Camedaphne.i.infima laurus.daphnis enĩ grece laurus:came.i. infima.ꝛ eſt ſecunda ſpẽs lauri a Diaſ.poſita in ꝓpꝛio cap.lꝫ non nominet ipſam ſic:que ſm Pli.ramos ſpargit a radice folio acutioꝛe ꝗ̃ myrte: ꝛ mollioꝛe candidioꝛe ꝛ maioꝛe ſemine intra folia rubeo:non niſi in montuoſis naſcatur locis. **Diaſ.** ca. daſnoides .i.laureola hꝫ vĩgas lõgas duobus cubitis tenues rectas ꝛ lenes ꝛ folia lauri ſimilia:ſed tenuioꝛa ꝛ viridioꝛa:ſemẽ in medijs folijs habens.Et idẽ ſm aliã tranſlationem.daſnoides.i.laureola cubiti vni⁹ hꝫ longitudinẽ:ꝛ vĩgaſ mł'taſ ꝛ nõ fragiles:ſꝫ mucillaginoſaſ folia ſũt illi lauro ſĩłia ſꝫ mollioꝛa.i. flexibilioꝛa ꝛ duriõa ꝛ ñ frãgibiliõa guſtu ca.exaſperãtia.floꝛeſ albos hꝫ:ſemẽ võ nigrũ cũ matuꝝ erit.radix ẽ illi ĩutilis.naſcit locĩ mõtuoſ. **Poſ.Dia.** Daſnoideſ folia ei⁹ ſicca ꝛ viridia bibita phlegma ventris deponũt.vomitũ ꝓuocãt.menſtruis ĩperant. apophlegmatiſmis maſticata pſtant auxiliũ.ſternutamenta ꝓuocant.ſemis ei⁹ grana.x.bibita ventrẽ molliunt. **Gal.** Camedaphne.i.ſigillũ ſalomonis ꝓuocat vrinã ꝛ mẽſtrua.ꝛ confert diſtillationi vꝛine ꝛ mingentibus ſanguinẽ.Caſſi⁹ felix ca. camedaphne.Camedaphne ẽ diuretica valde.folia eius cataplaſmatibus adhibita doloꝛeꝫ capitis tollunt.egeſtiones ſtomachi impoſita compeſcũt ꝛ toꝛtiones anterioꝛes cum vino bibita potiſſime que ſemina habent anterius : poſterioꝛes vero que ſunt poſterius medicantur. Succus eius

cum vino bibitus menſtruis imperat: ꝓuocat vri
nã peſſario adhibit⁹ hec oĩa facit. mictual' ẽ vtut]
cũ folijs ſuis ſine floribus incendioſe ſe laborãtes
quidam cataplaſmauerunt. que võ dicit Meſ. vi-
de capitulum de camellea ſupra.

Datiſum .i. amurca olei

Datrion .i. lachryma. inde datrion dandodeſ .i. la
chryma oculi

Daximalios .i. vrtica

Daximium .i. rubea tinctoꝝ Daxilion .i. cyprum

Cap. 206.

Daibora ara. vel cũbera: gre. co
riõ: vl' coriamiũ: la. võ
corian **Diaſ.** cap. corion. Corion
druz. .i. coriandruz oĩb⁹
eſt notum. virtus eius eſt fri. tritum ꝛ in cataplaſ-
ma ibus redactũ cuz polenta ꝛ pane triticeo mix
tum ꝛ impoſitũ ignez ſacrum extinguit. tumores
igneos tollit. melle addito ꝛ vua paſſa impoſi-
tum epimenidas ꝛ tumorẽ teſtium ꝛ carbunculos
curat. ꝛ collectiones cõpeſcit. cũ faba frixa mixtũ
ſcrofulis ꝛ puſtulis preſtat effectum. ſemen ei⁹ bi
bitum cũ dulcore lũbricos extinguit. genitalia .i. ſe
mina viri decreſcere facit. nam ſi multũ acceptuz
fuerit ſemen ſenſus hominis hebeteſcit: aut citius
infert necem: vnde nõ debet quiſq̃ vſum eius fre
quentare. ſuccus eius aceto mixtus: aut ſpume ar
genti: ꝛ ceruſe: ꝛ vino omnes puſtulas ꝛ caligineſ
ebulientes extinguit. hic ſuccus viſcide eſt vtutis:
reſtrigit ꝛ refrigerat: ꝛ iõ ꝓpe ad ignẽ ſacꝝ facit
ſicut ꝛ folia ei⁹ cũ ſucco mali granati ꝛ oleo: ĩ poti
one ꝑmixtũ aĩalia ĩtraneiſ ꝑmixta ignita pſegẽ. ſe
mẽ ei⁹ ex aq̃ potatũ ſolutionẽ vẽtr] abſtrigit. miꝝ
eſt qõ xenocrates tradit ſi vnũ ſeminis granũ fe
mina biberit vno die ei mẽſtrua contineri: ſi duo
ꝛ totidẽ iam diebus **Sera.** li. ag. auc. Galie.
quot grana ſũpſerit. capitu. daybora.
Daybora .i. coriandrum. ſubſtantia eius eſt terrea
ſubtilis: ꝛ eſt cũ hoc in eo aquoſitas tepide virtut]
non pauce q̃titatis. ꝛ in ſapore eius ſm plurimuz
eſt amaritudo. ꝛ virtus eius eſt que abſtergit ꝛ re
ſoluit. ꝛ ſumit' ꝛ diſtillat' in oculũ ꝛ cõfert doloꝛe
eius magno cũ lacte mulieris: ꝛ fit emplaſtrũ cuz
eo: ꝛ abſcindit humores deſcendentes ad oculum
Et idem auc. Aben meſuai. Quando torreſcit ſe-
men coriandri ſtringit ventrem: ꝛ abſcindit fluxũ
ſanguinis qui eſt ab interioribus. ꝛ bibuntur õ eo
duo aurei cũ .iij. ʒ. ꝛ dimidia ſucci plantaginis ſine
eo ꝙ buliat: ꝛ ſi eſt fluxus ſanguinis ab interiorib⁹
mẽbris curatur ſi ponatur ſuper locũ fluxus. Et
idem auc. Abugeric. Coriandrũ eſt frigidum nar
coticum inducens ſyncopim ꝛ ſtuporẽ. ꝛ eſt toxi-
cum q̃m odoratum congelat: ꝛ ꝓhibet fumoſita-
tes aſcendere ad caput. ꝛ ideo confert ſode ꝛ ebri
etati. ꝛ abſcindit fluxũ ſanguinis. ꝛ ſtringit ventrẽ
Et idez auc. Alexandri. Coriandrũ ꝓhibet fumo-
ſitates aſcendere ad caput: ꝛ ꝓpter hoc ponit' in
cibis epilepticoꝝ q̃ñ cauſe epilepſie ſunt vapores
aſcendentes a ſtomacho. Et idem aucto. Acanzi.
quando coriandrũ ſiccũ infunditur in aqua eius

cũ zucaro abſcidit virge erectionẽ ꝛ deſiccat ſper
ma. Et idem auc. Raſis. Si bibantur .ʒ. iiij. de ſuc
co eius recenti: occidit ꝛ abſcindit fluxum ſangui
nis a naribus quando odoratur. Et idem auc. Hu
mai in li. ꝑmutatiõis dixit ꝙ pillule Galie. ſunt ei
contrarie. Diaſ. võ contradixit ei: cũ .ſ. Gal. dixit
ꝙ coriandrũ declinat ad caliditatem: q̃m manife
ſtum eſt ipſum eſſe virtutis frigide: ꝛ ex dicto ſuo
quando ſumitur ſuccus eius occidit. Et idẽ auct.
Abix. Coriandrum recens eſt mortificatiuũ con-
gelatiuum: ꝛ ſi homo vtit' eo multũ: vl' potu aque
eius eſt toxicũ. ꝛ ſi ponat' aqua eius cuz aliqua ex
alijs herbis. ꝛ qñdo cũ a q̃eius liniũt' apoſtema
ta ſanguinea aut cholerica: ꝛ ꝯfert extiguit eoꝝ
inflima **Gal.** vij. ſim. phar. cap. de coriandro
tiones. Uirtus eius prima eſt vt⁹ cali.
vnde Diaſ. infrigidatiuã dicit hanc herbam non
recte. cõpoſita aũt eſt ex contrarijs virtutib⁹: mul
tum quidem habens amare ſubſtãtie que indicat
ꝙ ſubtilium partiũ eſt ꝛ terreſtris: non modicum
autẽ habens ꝛ aquoſe humiditatis vel tepide ſm
virtutẽ. habet aũt ſtipticitatẽ nõ modicã: in quib⁹
oĩbus operatur quidẽ varie oĩa quecũq̃ Diaſco.
ſcripſit. ſed puto ſic exiſtere ſicut mox ſm princi-
pia plagatis vel qualitercũq̃ percuſſis in aliqua
particula tumor liuid⁹ vel niger fieret frigida pu
taretur paſſio eſſe: ꝛ egere diaforantibus ꝛ calefa
cientibus pharmacijs ſm eundẽ puto modum ſi
tranſcenderit aliquando calida diſpoſitio ad fri-
gidam obliniſcendum eſt prioris. nominandũ võ
alio ſecundo nomine: vel ſi nomen nolueris ꝑmu
tare: ſed facere ſicut quidam qui alia quidez prin
cipij: alia võ declinationis ſcribunt auxilia. nõ aũt
oportet frigida eſtimare eſſe declinationis phar-
maca. concedendũ enim eſt heriſipillam nomina
re ſiquis voluerit huiuſmodi diſpoſitionez: nõ tñ
ca. vocare eam permittendum quando depreſſa
eſt ꝛ remiſſa. nequaq̃ ergo tunc qõ auxiliatur ei ĩ
frigidatiuũ eſſe putemus ſicut Diaſco. vt corian
drum: quoniam cataplaſmatum vt ipſe ait cũ pa
ne vel cum alfitis ſanat heriſipillam. certuz eſt he
riſipillam que vtiq̃ inflãmatiua eſt nũq̃ ſanabit
cum pane coriandrum: ſed per id quod ĩfrigidat
iam ꝓpterea ꝛ nos in anterioribus ſermonibus
quando cum determinata experientia ꝓbare cu-
iuſlibet pharmaci virtutez poſtulabamus: ſimpli
cem enim vt poſſibile eſt maxime potionẽ eligere
conſulebamus. plurimi aũt medicorum neq̃ que
cũq̃ plurime egritudinum mox a principio inua
dunt cõpoſita noſcunt. neq̃ quoniã alia paſſio ẽ
heriſipilla certa. alia võ vocatur ab oĩbus nobis
iam conſuete: ꝛ ab antiquis phlegmon. alia autez
in medio q̃ multe: hec quidem ꝛ ut vtiq̃ dicat gs
heriſipilla phlegmonoſã: hec aũt velut phlegmo
neſ gdẽ heriſipillatoſ ĩuenieſ: aut velut phlegmo
nes aliquando: ꝛ neutrum predominans. at vero
ꝛ idemaſcoſus quando apparet ſicut ꝛ heriſipil-
las: ſicut ꝛ alius ſcliroſus: vñ õ cõpoſitis oĩbuſ nõ
modica habẽt' multitudo. lati⁹ võ ĩ q̃buſdã alijs
dictũ ẽ de his: ꝛ in libris terapẽtice methodi dicet'

⁊ nunc eſt de eis neceſſariū memorari: ꝙ certā he
riſipillaȝ nūꝗ̄ predictū ſanabit cataplaſma. voco
aūt certā qn̄ a cholerica humiditate repleta fue-
rit particula. qm̄ aūt longe ab infrigidando eſt co
riandrū: lȝ tibi ex his que ſcripſit Diaſ. addiſcere
Scrofulas enim ait diſſoluere. qm̄ aūt nullū infri
gidantium pharmacoꝝ ſufficit diſſoluere ſcrofu
las. neqȝ enim puto Diaſ. dubitare: multa quidem
ſcribentem ſcrofularū ſanatiua: oīa v̄o concordā
tia ⁊ calida cōplexionibus: ⁊ diaforetica operationi
bus ex **Aui.** li. ij. cap. de coriandro. Coriandꝝ
iſtere. aliud eſt humiduȝ ⁊ aliud eſt ſic.
⁊ dixit Gal. Uirtus eius ē cōpoſita. ⁊ qđ in eo do
minatur eſt terreitas: qn̄qȝ ⁊ aqueitas tepida. ⁊ in
ipſo eſt ponticitas parua a ſtipticitate. apđ me v̄o
aqueitas in ipſo frigida non tepida oīno: niſi ſit
ꝓpter ſubſtantiā ſubtilem ca. permixtam ei: cuiꝰ
ſeparatio ab eo ſit velox. ⁊ Humai quidem dixit
etiam ꝙ Gali. remouit frigidū a coriandro: con
tradicendo Diaſ. ego aūt dico ꝙ iaȝ teſtificati ſūt
frigiditatē eius. Ruſus ⁊ Archigenes ⁊ alij ab
eis frigidum eſt in fine primi vſqȝ ad ſecuduȝ: ſic.
in. ij. ⁊ apud filiū Uiregi in. iij. apud me v̄o ſiccū
eſt declinans ad caliditatē paruam: ⁊ forſitan illđ
eſt ꝓpter ſubſtantiā in ipſo ſubtilem que reſoluit
⁊ non remanet cum bibitur: ⁊ ſi non ꝓpter quod
oportet vt ſit multitudo ſucci eiꝰ īterficiens cū in
frigidatione. in ipſo eſt ſtipticitas ⁊ ſtupor. ⁊ ſuccꝰ
eius cū lacte ſedat omnē fortem pulſationē. ⁊ con
fert apoſtematibus cali. cuȝ ceruſa ⁊ aceto ⁊ oleo
ro. ⁊ cum melle: ⁊ oleo ſcore: ⁊ veſtigijs ignis per-
ſici: ⁊ cum farina fabarum: aut ſanich: aut farina
ciceris ſcrofulis quando permiſcetur cū eis ſuccꝰ
Inquit Galie. cum reſoluit ſcrofulas: quomodo
ergo eſt frigidum? ⁊ poſſibile quidē eſt ut dicat
ei ꝓpter ipſius ꝓprietatem. ⁊ quoniā in ipſo ē ſub
ſtantia ſubtilis: ꝓfundans penetrans: ⁊ ꝓfundat
⁊ non ꝓfundatur ſubſtantia frigida: ſed quando
bibitur reſoluit calidū velociter: remanens frigi-
dum agens. ⁊ dixit non ſanatur ex heriſipilla: niſi
quod infrigidatū eſt: aut permixtū humori melā
colico: ⁊ phlegmatico. confert vertigini facte a va
pore calido aut phlegmatico: ⁊ epilepſie facte ex
hoc. ⁊ ꝓprietas eius eſt ꝓhibere vaporem a capi
te: ⁊ ꝓpter hoc ponitur in cibo patientis epilepſiā
ex vapore ſtomachi: ⁊ inde multitudo eius humi
di ⁊ ſicci permiſcet ſenſum. ⁊ qđ humidū eſt facit
ſomnum ⁊ ꝓhibet fluxum ſanguinis nariū. ⁊ pul-
uerizatio ſicci: ⁊ collutio oris ex ſucco humidi cō
fert alkole. generat tenebroſitatē viſus. ⁊ succꝰ eiꝰ
diſtillatꝰ ſedat pulſationem in oculo: ⁊ ꝓprie cū
lacte mulieris. ⁊ quando ex folijs eius fit empla-
ſtrū ꝓhibet curſum materierum ad oculum. con
fert tremori cordis calido. ⁊ potantur ex eo due. ʒ
cum aqua lingue arietis: ⁊ retinet ſputum ſangui
nis. eſt parue digeſtionis: ⁊ confortat ſtomachum
calefactum. ⁊ quod de eo torrefactū eſt ꝓhibȝ vo
mitum. dicitur ꝙ ipſum ſedat eructuationē poſt
cibum: ⁊ ſi eſt ita tunc facit id ꝓpterea quia ꝓhi-
bet vaporem ⁊ motum eius. conſtringit ſemen eiꝰ
torrefactum. ⁊ dicitur ꝙ ſemen eius cū rob ſolut
one educit ſerpentes. ⁊ coriandrum quidē cū mel
le ⁊ oleo confert apoſtematibus teſticuloꝝ cali. ⁊
quod de eo humidum eſt ⁊ quod ſiccum frangit
virtutē coitus ⁊ erectionē virge deſiccando ſper-
ma. cum ex ſucco eius bibitur circiter. iiij. ʒ. inter-
ficit qm̄ facit hominē poſſidere triſticiaȝ ⁊ ſynco
pim. ⁊ non oportet vniuerſaliter vt de eo multuȝ
ſumatur
Dragatum. i. vitriolū vel calcantū. l. l. zeg
Draganum eſt planta que a Diaſ. cap. dragos. vo
catur tragos. nam dicit tragos aut ſcropion aut
draganum. naſcitur in locis maritimis. frutex eſt
ſuper terram longitudinē palmi vnius habēs aut
amplius. haſta eſt illi ſine folijs in qua in ſūmo
habet azimos minutos ſicut triticum: acutū mul-
tum in guſtu ſtipticitatis. **Poſſe. Diaſ.** Semen eius cū
vino bibitum fluxū matricis ⁊ vētris abſtinet: qđ
ſemen plurimū colligitur: tere ⁊ fac trociſcos qui
bus ſiccis vtuntur
Drane .i. cantarides
Dragos .i. manipulus
Dragma eſt nomen ponderis ⁊ ponderat nonaȝ
partem. ʒ. ⁊ ſic accipiebatur antiquitus: ⁊ illa eſt
dragma vera. moderni v̄o octauam partē. ʒ. p. ʒ.
accipiunt. ſed cōmuniter nunc accipitur pro tribꝰ
ſcrofulis. ⁊ dragma grece ſimiliter īterpretat̄ ma
nipulus vel faſciculus: vt feni ⁊ ſpinaꝝ ⁊ hꝰmodi
Dragantum quid eſt. l. l. acantos
Dragontea: ſerpentaria: ſerpentina: colūbrina: vi
perina: baſilica: aſclepeas: luſ: cocodrilluſ: idem: ꝓ
quibus. l. l. luſ
Dragontium idem
Dragona interpretatur aſperitas palpebraruȝ: in
de collyrium dragonaticum: vt in Alexandro de
oculis
Drarie .i. cantarides
Dracon .i. draco
Dracon marinus eſt quidam piſcis paruus vene
noſe punctiōis: que in lingua nr̄a vocat̄ doracena
Deaſari. i. roſa i facie. i. puſtule paruiſſime in cor
pore hominis tēpore caloris: ⁊ dicūt̄ deſudatiōes
Deaſaciei idem
Deemptanium .i. peucedanum
Deb .i. aurum
Deen. i. lignum indum: ⁊ eſt deda
Dechin. i. omne oleum preter oliuarum
Deiranie .i. cantarides
Delix. i. locus de quo fit tranſitus de vno loco ad
alium: ⁊ ꝓprie quando eſt ſub terra
Deilis .i. ſpecus
Deiberane .i. veſpa
Deiſparia dicuntur que difficile corrūpūt̄ in cibiſ

Cap. 207.

DEob. ara. gre. ⁊ lati ne dicit̄ auꝝ. **Sera.** li. aggre. cap. deob. Deob. i. aurū oībus
notū. limatura eiꝰ ꝯfert cardiace melā
colice ⁊ debilitati cordis. ⁊ quando cauterizat̄ cū

eo non facit veſicas cauterizatio eius:ꝛ eſt melio-
ris ꝛ velocioris curationis.ꝛ dixerunt quidam ꝙ
quando accipitur aureus ānulus vel argenteuſ ꝛ
ponitur in igne ꝛ cauterizantur cū eo ale colūba
rum veniunt cito ad domū ſuam ab ea ꝛ nō ſepa
rātur Alcauzi vtrūz ſit ī ānulo aut aliter. natura
eius eſt talis:ſi cauterizetur cū eo aurū eſt tēperā
tius omni metallo.vnde valet contra elephantiaz
cardiacam paſſionem:ꝛ ſyncopim.limatura auri
contra elephantiam data in potu valet:depuran-
do ſuperfluitatem humi.ꝛ extergendo.poteſt etiā
dari contra hanc paſſionē cūz hieralogodion vl'
theodoricon in potu in ſeptimana bis vel ſemel.ꝛ
vniuerſaliter valet ad preſeruationē timentib' le
pram.auri limatura data cum ſucco boraginis vl'
cum puluere oſſis de corde cerui ꝛ zucaro: ſynco
pizantibus auxiliatur.vel fiat ſyrupus ex ſucco bo
raginis ꝛ zucaro:ꝛ appoſito puluere oſſis de cor
de cerui:cum tali ſyrupo detur limatura auri:ꝛ ſi
hunc non habueris:detur cū alio ſyrupo vinūz in
quo fuerit limatura auri candens extincta ſplene
ticos iuuat.contra frigiditatē ſtomachi detur ſi-
militer limatura eius in vino vel cibo.ad viſturas
magis valet auꝝ ꝗ̄ cetera metalla.puluis caterie
auri more collyrij vel ſimpliciter oculis impoſi-
tus mac'as oculoꝝ corrodit. Sed īde queſtio eſt
quomodo aurum confortat: cum non incorpet'
nec membrum nutriat. ad quod dicendum ꝙ eo
rum que confortant:alia confortant membra re-
parando ſpiritus tantūz vt aromatica:alia reſtau
rādo membra:ſicut cibuſ ꝛ potus:alia conſtringē
do partes laxas:ſicut ēplaſtrum ex maſtice factū
alia alterando qualitatem diſtemperatiuam de-
bilitantem membra:ſicut diacaſtoreum ſtomaco
debilitato vel diſtemperato ex frigiditate apponi
tur.alia confortant depurando ſuperfluitatem ꝙ̄
comprimendo debilitat:ſicut ſunt medicine laxa-
tiue:ꝛ multa alia depurantia:ſicut ē aurum quod
cōfortat dum aſpitate ſua ſupflua detergit **Aui.** libro.ij.cap. de auro. Aurum
eſt equale ſubtile.limatura eius ingreditur in me
dicinis melancolie.ꝛ melius cauteriū ꝛ veloci' ſa-
nabile eſt:quod fit cū cauterio auri. retentio eius
in ore remouet fetorem eius.ꝛ ingreditur limatu
ra eius ī medicinis allopicie ꝛ ſerpiginis liniēdis
ꝛ in eis que bibuntur.confortat oculū in alcohol
poſitum.confert doloribus cordis:ꝛ tremori ipſi
us ꝛ malicie anime ꝛ ei q ſolus loqtur. Et idē in
libro de viribus cordis dicit ꝙ cōfortat cor. Bul
caſiz libro qui dicitur ſeruitor. Modus limature
auri ꝛ argenti quibus vtimur in medicinis:Acci
pe de bono auro puro fruſtum: ꝛ habeas coram
te paraſidem cum aqua mūda dulci: ꝛ habeas co
tem aſperam mundam:cuius vnum caput teneas
in manu tua: aliud ſtet in fundo parapſidis in
aqua:ꝛ tunc frica aurū in cote ſepe mundefacien
do cotem cū aqua:quia limatura deſcendit ad fū
dum vaſis ſubtilis.fac ergo tādiu ꝙ limetur de
auro ꝗ̄tū volueris:deīde dimitte per horā ꝛ ꝓij
ce aquam cū facilitate ꝛ ablue ter ꝛ ſicca ꝛ ſerua.

Eodē modo facias de argento.ꝛ ſunt qui limant
cū lima ſubtili ꝛ ſic vtūtur.
Deuteria.i.vinū pucciolū: catolorā dicunt mace
ratis aqua uinacijs:ſed tū intra vina operaria re
ponuntur
Deumoſan .i.inanis
Deuſen.i.herba cuius folia ſunt ſimilia folijs tri
tici ſed ſūt leniora.ꝛ fructus eius habet velamina
duo aut tria:ꝛ ſup ipſa ſunt quedā ſimilia pilis. ꝛ
quando ſumitur ſuccus ꝛ conſeruatur eſt cali. in
primo:ſic.in ſecundo:pro qua.l.l.ſceile
Deuraz eſt nomen cuiuſdā aīalis quo caremus
Deuſar .i.auena
Deut quid eſt.l.l.daud
Debacul .i.aconitum
Debalium .i.polium
Debe .i.aurum
Deben.i.oleū qđ fit de fructu ben:ꝛ qd ē.l.l.ben
Deble .i.animalia
Debotin .i.terbentina
Debotim idem
Deboliar .i.cimex
Debuſor .i.platanus
Debulnationes .i.linimenta
Decaſor .i.auena
Decaſior idem
Dechan .i.virga paſtoris
Deciſton .i.cotum
Deciſis .i.ſpelta
Declin .i.pediculus vultur]
Declios idem
Decor.i.bothor vel puſtule in ore
Decolai idem
Decoſio .i.pentafilon
Deda .i.zappinus
Dedablet .i.faba lupi
Dedalion .i.mentaſtrum
Dede .i.pediculus vulturiſ
Dedey idem
Dedefon .i.rupis concauum
Dedichiſa dicit Auic.ꝙ eſt cortex indus ſtiptic'
in arabico ſcribitur darchefe. Iudeus dicebat ſic
vocari mellicam
Dedoſe .i.macer uel folium
Dedos idem
Dedogaos .i.auena
Deduriſa indus .i.ſtipticus valde
Deduſlon .i.matriſſiluia
Defle.i.oleander planta venenoſa:que grece ne-
rion vel neredendion dicitur
Defictum vinum .i.ſapa
Defrictum uinum idem
Defrigis .i.difrigis
Degalea eſt arbor cuius ſuccus ingredit' in quā-
dam confectionem ad ſcabioſa vlcera in antido-
tario uirili: ꝛ latine dicitur regalea:habz folia ad
modum alexandri.ꝛ naſcitur in locis humidis
Dego.i.lac ex quo extractum eſt butirum
Degoa idem
Degoiſon .i.apium riſus

Deheb .i.aurum
Deben eſt omne oleum preter oleum oliuarū
Dehedi .i.heem
Dechiceſchene .i.farina ordei
Dechie .i.farina
Dechil idem
Delethereon.i.letalis cibus vel potus vt fungi venenoſi
Deleſiolios.i.vſnee
Delicterie .i.medicine venenoſe
Deliſion .i.cymbalaria

Cap.208.

DElionara.gre.egelida vel gengilida:vel noyyda:lati.vero rapa.
Sera. libro aggre.cap.delien
i.rapa.ex ea eſt domeſtica ⁊ agreſtis.domeſtica oībus eſt nota. ſ; agreſtis ſupple que latine vocatur rapolla: eſt planta habens ramos multos :quoꝝ longitudo eſt vni⁹ brachij.naſcit͛ locis ſiccis. ⁊ h; ſummitates lenes: ⁊ folia mollia ⁊ groſſa in modū digiti pollicis ⁊ amplius parum ⁊ lata.⁊ habet ſemen paruū ⁊ nigrum:quod cum frangitur eſt album interius.

Diaſ. ca.rapa ſm̄ tranſlationem noſtram Rapa quedam eſt domeſtica:⁊ quedam agreſtis.domeſtica omnibus eſt nota.ſed rapa agreſtis naſcitur in locis ſiccis:fructum collectum faciens:cubiti habens longitudinem:⁊ multas virgulas:folia habens leniora ⁊ groſſa in modum digiti:⁊ ſatis lata.ſemen eius in folliculis cōcluſum eſt nigruʒ ⁊ fragile: quod fractum deint⁹ habet album colorem.miſcetur ad albamentuʒ faciei vel totiuſ corporis ⁊ vult⁹:farina lupini ⁊ fabe ⁊ ciceris vel orobi admixta.ſed radix rape domeſtice bona eſt:ſed ventrem inflat ⁊ ſuccum corpori addit:venerem ſtimulat.elixatura eius fomento podagricis ⁊ pernionibus preſidiū eſt.⁊ ipſa trita ⁊ impoſita hec oīa facer͛ nouit.excauata ⁊ oleo ro.⁊ cera miſſa ⁊ in cineribus calefacta pernionibus opitulatur.cima eius elixa ⁊ comeſta diuretica eſt.ſemen eius antidotiſ tyriacis miſcetur.venenoſis potionibus occurrit cum vino datum.vl͛ ex mulſa bibitum ventrem ſtimulat. radix inciſa in partibus ⁊ in aqua ſalſa ⁊ aceto cōpoſita digeſtionem ⁊ orexim facit.rapam Democritus tāq; contrariam corpori damnat:putat enim ex ea inflationem ſtomachi excitari.Contra Diocles:itemq; Dioniſius eam neceſſariam eſtimant ꝓpter eas virtutes que ſubiecte ſunt antidotum repreſentāt cum ex oleo ⁊ vino trite ſumuntur venereʒ ſtimulant:eo validius ſi cum eruca condiantur.cocte ⁊ cum adipe contuſe oculoꝝ dolori medentur. feruentes impoſite mitigant perniones.frigus ex pedibus tollunt.cuicūq; vicio pedum:maxime tritu ris ſuccurrunt.⁊ ſemen ex vino vulneribus venenatis illinitum prodeſt.contra ſerpentis morſum ⁊ toxica datur ſemen ex vino bibendum. ſed hoc ſemen in rapis poteſt calidum ⁊ feruens videri: ipſe paulo ſolutiores credunt:ſed ꝙ minus poſſiden: caloris moliendi poteſtatem continent.item radix inflat:⁊ ſemen generat in homine.Et idem Sera.Eſt alia ſpecies parue rape:que quando comeditur generantur inde inflationes.⁊ nutrimētum eius eſt minus nutrimento alterius ſpeciei.⁊ quando bibitur ex ſemine eius ꝓhibet nocumentum medicinarum mortiferarū.⁊ radix eius preparatur ſicut ꝺ rapa diximus:ſupple ⁊ ille vocat͛ napus caulen:vel napo caulen.Plinius cap. ꝺ napo.Napus caulen:vel napo caulen ex duob⁹ oleribus cōpoſitum nomen habet:quia ſapore rapa in radice napo:ꝓpter quod diſcernitur que ſane minor eſt rapa.vnde napo ad ſimilitudinem rape vocatus:quia folijs latior:⁊ radiculis guſtu ſubacrior. eſt nominis affinitas in vtriſq; inde pene cōmunis:quia vtrūq; ſemen in alterū viciſſim mutatur. nam rapo in alizo ſolo vt emilianus ait per biennium in napum:alias vͦo napus tranſit in rapam.domeſtica rapa dicta eſt a rapiendo.i.comprehendendo terram:omnibus nota eſt.eſt auteʒ radix eius amplior napo: ſapore dulcior : ⁊ folio tenui : cuius radix comeſta inflationem facit. Ex aqua vͦo vbi decocta fuerit podagricis optima ē fomentatio:etiam ipſa contrita ⁊ ipoſita idē operatur:ꝙ ſi excuetur ⁊ accipiatur oleum ro.⁊ cere modicum ⁊ ſic in cinere calido coquatur: ⁊ vt cerotum fiat ad idem valet.Almanſor cap. de napo tractatu tertio.Napi aceto conditi frigidi exiſtunt:q̄ lʒ inflationē faciant choleraʒ tn̄ extinguūt rubeam.Sed ſciendum ꝙ rapa agreſtis vocatur rapolla:cuius ſuccus mirabiliter herpetibus ⁊ fiſtulis ipoſitus medetur.⁊ ipſa comeſta ſimiliter ⁊ ſemen eius eſt tyriaca venenis.

Gal. ſecundo de cibis cap.ꝺ rapa.multiformiter āt ⁊ hanc homines ꝑparant vſq; ad hoc ꝙ cōponūt eam cum garo ⁊ aceto vt habeant pro vſu per totum annum.chimum aūt reddit in corpore groſſiorem cōmenſurato: ꝓpter quod ſi abundauerit quis in vſu ipſius:⁊ maxime ſiquis deficienter in ventre dirigens ipſam congregabit vocatum crudum chimum.ad receſſuʒ aūt ventris neq; ad cōtrariari vtiq;:neq; conferre dicat quis ipſaʒ:⁊ maxime quando decoquitur:bene enim indiget ipſa ⁊ ampliori decoctione.ſit aūt optima bis elixata ſicut dictum eſt prius de caulis preparatiōe.ſi aūt crudior ſumatur idigeſtibilis eſt ⁊ inflatiua:⁊ mala ſtomacho.quandoq; aūt ⁊ mordicationes operatur ſm̄ ventrem .per aquam aūt elixatam admirabor vtiq; ſi minus aliqua homogeneaꝝ plātarū nutrit.Et idem in ſexto de ſimplicibus medicinis cap.gengilidis.Gengilidis ſine rapa ipſa ⁊ ſemen ad libidinem incitat inflatiui ſpiritus generatiua exiſtens.

Delitron .i.venenum
Deltichgeſche .i.farina ordei
Delon .i.fructus melonis
Delofaria .i.almea
Delofarria idem
Demandarcotri .i.ſanguis draconis
Demeſſen ſunt cortices virides quibus acuuntur phlebotomi
Demaſilon .i.barba ſiluana

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

Demaſur i.aaron
Demenchame i.ſanguis columbe
Demẽbachara i.ſanguis vacce
Demeſt i.arbor lauri
Demelandrum i.ſanguis draconis
Demiſurion i.virga paſtoris
Demifuſurion idem
Demulipar i.vſnee
Demoniaca herba i.inſquiamus
Demoniarca idem
Demolion i.barba iouis
Demoracon eſt ꝓprium nomen loci

Cap.209.

DEm ara.gre.aemezã lati. vero ſanguis. **Sera.** li.aggre.cap.dem.auc.Hali.Sanguis porci eſt calidus humidus ſicut hominis.ſanguis columbe adminiſtratur a ꝗ̃pluribus medicorum in capite quãdo fuerit ſciſſura in craneo:nam ꝓijciunt in loco illo ſanguinem colũbe ⁊ diſtillatur ſanguis columbe dum eſt calidus in oculo:quando in oculo fiunt tarſati.⁊ quidam extrahunt pennam ab ala eius ⁊ exprimunt ſanguinem qui eſt in ea:aut ſcindunt ſub eius ala ⁊ accipiunt ſanguinem qui egreditur ⁊ ponunt eũ calidum :⁊ non faciunt hoc niſi qui volunt occidere columbum.⁊ quando loco ſanguinis diſtillat in oculum oleum ro.facit idem:niſi quia oportet ꝙ diſtilletur oleum ca.nam iuuamentum eius in hoc non eſt niſi ꝓpter actualem caliditatem cum temperamento:⁊ non ꝓpter aliam virtutem.⁊ manifeſtatur etiam hoc:quia oleum ro.cum hoc ꝙ eſt temperate cõplexionis:habet etiam virtutẽ ꝗ̃dã ſtipticam.⁊ ſanguis caprinus ⁊ hircinus dant in potu cum melle hydropicis.⁊ quidam aſſant hũc ſanguinem ⁊ dant in potu habentibus fluxũ ventris muſcillaginoſum:in quibus eſt admixtus ſanguis:⁊ hoc ꝓpter groſſiciem terream que eſt ĩ eo ⁊ ꝓpter ſiccitatem que eſt admixta ſue caliditati Sanguis agni quando bibitur confert epilepſie ⁊ ad hoc valet ſimiliter hedi.⁊ confert expuentibꝰ ſanguinem.vidi opificem quendam diſcretum ⁊ veracem ⁊ bone memorie qui dixit mihi ꝙ hoc expertus fuerat in duobꝰ qui ſpuebant ſanguinẽ dare ſcilicet eis de ſanguine illo:⁊ contulit eis iuuamẽto magno.⁊ ego credidi dicto eius ⁊ eſtimaui ꝙ iſti non emittebant ſanguinẽ a pulmõe nec a palato:ſed potius ꝓpter apertionẽ alicuius vene:⁊ eſt magis iuuatiuus fluxui ſanguinis ꝗ̃ ſanguis alius:⁊ oportet ꝙ ſit coagulatus:⁊ ex eo accipiatur libra vna ⁊ miſceatur cũ aceto forti etiã libre vnius:⁊ buliãt ſimul tribus ebulitionibꝰ aut parum plus:deinde diuidatur in tres partes:⁊ detur in potu qualibet die pars.i.in ieiuno:⁊ maxĩe quando fuerimus diſtantes a locis vbi ſunt alie medicine. Et ſanguis hirci ⁊ vrſi quãdo ponitur ſuper apoſtemata calidus maturat ea cito.⁊ ſanguis porci ſedat dolorem:⁊ curat vlcera aurium et ſanguis hedi ⁊ anſeris:⁊ anatis ĩgrediuntur in multis confectionibus:⁊ antidotis que conferunt apoſtematibus.Sanguis vero ſerſen id eſt cuniculi ⁊ columbi:⁊ ſi in cibo accipiatur cali.⁊ fit cũ aliquo iſtorum cohol:cõfert apoſtematibus calidis oculi:⁊ ſanguini qui eſt in eo:⁊ obſcuritati viſus. Et ſanguis columbe valet obſcuritati viſus.⁊ abſcindit fluxum ſanguinis narium:proprie qui fluit a miringis cerebri.Sanguis hirci ⁊ capre ⁊ leporis ⁊ cerui quando aſſantur ⁊ adminiſtratur quicunq; iſtoꝝ confert vlceribus inteſtinoꝝ:⁊ fluxui ventris antiquo.⁊ quando bibitur cum vino confert veneno.leporis vero ſanguis quando linit empetigo cũ eo.ſ.cum ſuũ retinet calorem curat eam.ſanguis vero canis quando ſumitur in potu curat morſum canis rabidi.ſanguis nemoralis teſtudinis curat epilepſiam quando ſumitur in potu ſi ſanguis teſtudinis marine quando bibitur cum vino ⁊ cũ coagulo leporis ⁊ cymino cõfert morſibus venenatis.⁊ confert bibentibus ramunculas ſupple hoc latius inuenies in littera latamie.ſ; ſanguis tauri quando fit emplaſtrum cum eo ⁊ ſanich mollificat ⁊ reſoluit apoſtemata dura. ſanguis rane viridis quando ponitur in radicibꝰ capillorum euulſoꝝ nõ ſinit eos renaſci.ſanguis mẽſtruus quando cum eo inungitur virga in hora coitus ꝓhibet mulierem aliam ĩpregnari.⁊ ſi liniuntur cum eo podagrici curat dolorem eius cũ habu erit. **Auic.** libro ſecundo capi. de ſanguine ſanguis bubonis confert aſmati valde :⁊ ſimiliter caro ipſiꝰ. ſanguis hirci exſiccatus frangit lapidem renum.ſanguis hirci camele ⁊ leporis frixus cõpetunt nocumento ſagitte armene quando bibitur cũ vino:⁊ ſimiliter ſanguis canis.Caſſius felix cap.de ſanguine.ſanguis hirci qui per aliquem diẽ ante vinũ biberit ⁊ petroſellinos vel ſiſeleos montanos comederit ſoluit adamantẽ:⁊ frangit etiam lapidem in veſica: ſicut ĩuenies in littera lapis ſubedhigi.

Cap.210.

DEmalachobem ara.gre.ſindrichis egilos:lati.vero ſanguis draconis.

Sera. li.aggre.cap.demalachoẽ auc.Dias Demalachoem vel ſindrichis egilos i.ſanguis draconis qui fit ex arbore que eodẽ nomine nũcupatur:⁊ eſt planta habens virgas vniꝰ palmi longas aut plus:ſimiles fuſis in quibus filatur:ſup ꝗs:ſunt folia parua ſimilia folijs coriandri:quoꝝ color vergit ad rubedinem.⁊ habẽt viſcoſitatem ⁊ odorem fortem:non tñ malum ſ; proprium odorem medicinarum.⁊ in ſũmitatibus ramoꝝ ſunt corone rotunde:⁊ flores albi in principio natiuitatis eoꝝ:in fine vero ſunt aurei.naſcitur in terra culta.Et idem auc.Hal.ſindrichis eſt in planta iſta res que abſtergit.⁊ eſt in ea humiditas multa:⁊ ipſa infrigidat parum.⁊ cum hoc eſt in ea parua ſtipticitas.⁊ ꝓpter hanc cauſam ꝓhibet generationem apoſtematum.⁊ quidam nominãt plantam que dicitur egilops nomine huius plante:⁊ eſt planta ſimilis huic plante in oĩbus:niſi ꝙ

iſta planta eſt ſuperior in ſtipticitate ab ipſa: ⁊ propter hanc cauſam confert fluxui ſanguinis ⁊ vlceribus inteſtinorum ſuperfluo. Et idem auctoritate Conſtantini. Succus huius plāte eſt ſanguis draconis dictus eſt rubeus fortis rubedinis. ⁊ ſapor eius ⁊ ē ſtipticus. ⁊ vtus eius eſt que īfrigidat ⁊ deſiccat in tertio gradu. vnde congluctinat vulnera que fiunt a percuſſione. ⁊ confert fluxui ſanguinis ⁊ vlcerib' inteſtinorum: ⁊ īmoderato mēſtruorum. Et idem auc. Diaſ. Iſta planta quando teritur bene ⁊ ponitur ſuper vlcera cum ſanguine ſuo congluctinat ea. ⁊ prohibet apoſtemationē eorum. ⁊ ſcindit fluxum ſanguinis menſtrui. ⁊ fit encatiſma ex decoctione eius in qua ſedent mulieres: ⁊ abſcindit fluxum humiditatū antiquarū matricis. ⁊ bibit de decoctione e us ad vlcera inteſtinorū. ⁊ cōfert inciſionibus carnis: ⁊ incarnat ea. ⁊ quādo fit ſuppoſitoriū cum eo ſtringit ventrem: ⁊ confortat ſtomachum interius ſumptus ⁊ exterius poſitus. Sanguis draconis frigide ⁊ ſicce complexionis eſt in tertio gradu. eſt aūt eligendus qui interius eſt clarus ſicut minium. ſophiſticatur quandoqꝫ cū puluere minij: ⁊ cum alio ſucco indurato contra fluxum ſanguinis e naribus imponat' puluis ex eo ⁊ fricetur nares vt puluis adhereat rupture venarū. fiat etiam ſynapiſma ex eo ⁊ albumine oui ⁊ aqua roſarū circa frontem ⁊ tempora. cōtra emoptoicam paſſionē vicio ſpiritualiū teneat' puluis eius ⁊ gūmi arabici confectus ex aqua ro. infuſiones draganti ⁊ patiens poſtea tranſgluti at. ſi vo fiat vicio nutritiuorū detur cū ſucco plantaginis. Idem fit vſus contra dyſenteriam ſi fiat vicio ſuperiorum. ſi vicio inferiorum inijciat' per clyſtere cum ſucco plantaginis ⁊ aqua ordei. ſuppoſitorium factum ex eo ⁊ ſucco ſanguinarie valet contra fluxum matricis.

Denaphia calcail. i. cauda vulpis: ⁊ eſt herba que alio nomine centūnodia femina dicitur

Dentaria .i. pyretrum

Dentales ſunt oſſa ſatis alba: ⁊ ſunt ſicut canini dentes: ſꝫ longiores ⁊ intus perforati ⁊ inanes. oriuntur in cauernis lapidum exiſtentiū in profūdo maris. fri. ſunt ⁊ ſic. vtutē habent abſterſiuā. ponuntur in antidotario Gal. in vnguēto citrino: qđ interpretatur vnguentū de citro

Denebalcheil .i. cauda equina

Deneriden .i. oleum nardinum

Dende ē ſpecies reſine ſimilis: ē ⁊ alia de india alia de ſeni ⁊ dende quandoqꝫ vocant' catapucie

Dendeceleon .i. hernia

Denneumaticos .i. debilitatem

Denſa. i. herba cuius folia ſunt ſimilia folijs tritici: ⁊ eſt denſer

Dentes molares canis quid ſunt. l. l. afir

Denitapulus. i. qui per diem videt ⁊ nocte non

Dentibus muris. i. macule que fiūt in facie ⁊ maxime infantium propter comeſtionē panis comeſti a muribus

Denoron .i. vſnee

Dendro. i. arbor per o. ſꝫ dendron vel dendrios vel dendre. i. magnū arbaſtū. i. magna arbor: ⁊ eſt arbor faciens glandes: que vocatur quercus: pro qua. l. l. bullos

Dendrodes eſt ſpecies quinta titimalli earū que in littera xeucia deſcribuntur

Denich eſt quoddam granum ſimile ordeo

Dens derbendium. i. collyriū ablatū de armenia

Dens caballinus vel equin'. i. caſſillago: ⁊ eſt iuſquiamus

Depon .i. arbor

Depton idem

Deptolion vel deptelium. i. vlmus

Deps .i. pulegium agreſte

Deras .i. pellis vel corium

Deraſium .i. gariofilata

Deraplios .i. apium riſus

Cap. xii.

Dermata gre. lati. ſolea calciamentorum. Diaſ. capitu. dermata. Dermata ſunt ſolee que remanſerunt de calciamē to veteri rupto. Doſſe. Diaſ. vſta putrida vlcera poſt inflationē tranſacta mirabiliter ſanat: vel ea vlcera que ſine inflatiōe ſūt deſiccatiuus eſt enim cinis earū. vlcera vſta vl' ea que vocātur paratrimata vel furfures de ſudore excernunt ⁊ ſiccant.

Dererigum .i. cantarides

Derep .i. corruptio ſtomachi

Deremon. i. ſonus in gutture qñ moritur homo

Deriden .i. ſpica romana

Deril .i. almea

Dezifar .i. abrotanum

Derima. i. cutis: inde aſtrodimia. i. piſces degētes in cōchis ⁊ habent durum corium

Deronicon quid eſt. l. l. varonig

Derobub .i. bub

Derolifar .i. mentaſtrum

Derumegum .i. doronigi

Derunagati .i. eſula

Derufan .i. rupis concauum

Deſatagin .i. acetoſi

Deſarion .i. ſatyrion

Deſaphos .i. ſarcocolla

Deſebel. i. vene rubee cooperientes oculum

Deſenem .i. adeps zirbi cameli

Deſem idem

Deſeful .i. fungus

Deſeran .i. cretani marini

Deſes .i. deſiſum

Des domeſtica .i. dex domeſtica

Deſiſum. i. atria grece: ⁊ additur qđ eſt polenta

Deſidie .i. delectationes

Deſilac. i. rubedo in palpebris cum groſſitudine ⁊ aſperitate

Deſupyon .i. barba hircina

Deſudatio. i. paſſio que vocat' ſterrigolico i eſtate propter multum ſudorem quē Almanſor tractatu quinto vocat albaſaph

Deſuplon idem
Deſtructum.i.roſtrum corui:⁊ eſt quoddam ad ditamentum
Detei .i.dethu
Dethei idem
Dethel .i.faba lupi
Dethis .i.lac crudum
Dethi .i.cruda
Detiſar .i.amomum
Dethui.i.granum ſimile ordeo ⁊ longius ⁊ ſtricti us:magis ſolidum ⁊ amarum.in india inuenitur Plinius cap.dethui:⁊ eſt farrum declinās ad ca. ⁊ ſic. i tertio.⁊ eſt ſtipticum valde.⁊ confert dolo ribus ani ⁊ mollificationi eius ſedendo in ei⁹ de coctione.
Detui idem
Denia:Diaſ.panax dicitur quod eſt eſula:apud Auic. ſcebram
Denider vel denidar ē ſpēs ſauine vel abelexer].

Cap.xix.

DExeris gre. lat.gladiol⁹.Ubi ſciendum ꝙ duo ſunt ſpecies gladioli.vna quam inuenies in .i.gaſpatella.⁊ alia que ponitur hic.il la ꝓuocat ventrē ⁊ iſta ſtringit. **Diaſ.** cap.dexeris. Dexe ris habet folia ſimi lia iridi: ſed latiora ⁊ acutiora: ⁊ haſtam in me dio folioꝝ cubiti vnius longam ⁊ groſſā: in cui⁹ virgis ſūt capitella trigona:ſub ipſiſ flores habēs purpuroes:⁊ in medio feniceum colorem.ſemen eiuſ in folliculis eſt ſimile cucumeris ſemini:rotū dū ⁊ nigrum:guſtu viſcidum.radix eſt illi nodo ſa longa ruſa.Pliniuſ cap.de gladiolo.Gladiolū omnes nouerūt.gladiolus dicit̄ ꝙ ſit folijs ſimili bus thyrſo cubitali floribus purpureis. **Poſſe.Diaſ.** Uulnera capitis optime curat. fracturis medet̄ oſſa confracta excludit.omnia infixa corpori euo cat impoſita. ſi vō partes tres florū ei addant̄ ⁊ radicis centauree partes qnq;:⁊ mel ſufficiens: ⁊ acetū:⁊ vt cataplaſma imponatur tumores ⁊ du ricies ſparget.bibitum conquaſſationes reformat lateris dolorem tollit. ſtrāgurijs ⁊ ſciaticis optīe opitulatur.radix eius fluxum ventris ſtringit .cū dulcore ⁊ aqua maritima accepta ſemen eius diu reticum eſt:quod valꝫ obulo vno accepto:aut.ꝫ.i. cum vino oīa vt ſupra facere poteſt.cum aceto bi bitum ſplen ſiccat. Item radix ex vino potata ve nena deſtruit:⁊ mēſtrua prouocat.trita vō in mo dum fomenti impoſita furunculoſ ⁊ ſpinas ꝺ cor pore extrahit ⁊ omnē duritiem diſſoluit ⁊ euapo rat.Plinius radix eius potata cum vino ad vene num ꝓficit.fetum ⁊ menſtrua prouocat. Item tri ta ⁊ impoſita furunculos ⁊ ſpinas ex corpore ex trabit:⁊ omnē duriciem diſſoluit ⁊ euaporat.

Cap.xix.

DEx domeſtica vel hes arabi. gre.⁊ latine myrtus. **Sera.** li.aggre.ca. dex domſti ca.⁊ eſt de ea fortis viriditatis declinans nigredi ni.⁊ de ea alia eſt que declinat ad rubedinem.⁊ il la que declinat ad nigredinem confert magis in medicinis:⁊ ſimiliter grana eius:ꝓpꝛie que ex ea eſt montana.⁊ ſubſtantia eius eſt compoſita ex v̄ tutibus contrarijs.⁊ illud qᷝ vincit plus in ea eſt ſubſtantia terrea frigida.⁊ eſt in ea cum hoc res calida ſubtilis.⁊ ſapor eius eſt ſtipticus. ⁊ nabach eſt minus ſtipticus q̄ꝫ flos myrti ⁊ q̄ꝫ ſūmitates ⁊ q̄ꝫ fructus ⁊ q̄ꝫ ſuccus.⁊ virtus omniū partiuꝫ eſt plus deſiccatiua q̄ꝫ nabach.⁊ folia ſicca ſunt i hoc plus q̄ꝫ hu.quia humidis admiſcetur aliqd aquo ſitatis. alancethabon eſt res que naſcitur in ſtipi te arboris myrti: ⁊ eſt res deſiccatiua:cuius color eſt ſicut color arboris myrti. Et idem auc. Aben meſuai.ſuccus eius confert dolori pectoris ⁊ pul monis:⁊ ſtringit fluxum ventris cholericum:⁊ cō fortat ſtomachum:⁊ eſt bonus vlceribus mēbroꝝ interioꝝ.fortificat viſcera.retinet fluxum menſtru orū.⁊ grana eiuſ conferunt ſputo ſanguis a pecto re ⁊ pulmone: ⁊ conferunt ſtomacho ſua pontici tate.⁊ alancethabon valet ſicut myrtus ⁊ fortius q̄ꝫ folia myrti. **Diaſ.** cap. de myrto. Myrtus fri gidam in ſe habet virtuteꝫ ⁊ extenuatoriam ſubſtantiam:calefacit ⁊ fortiter de ſiccat.vna eſt alba ⁊ alia eſt nigra:vtraq; tñ oīb⁹ eſt nota.folia eorū ⁊ ſemen:⁊ cime:⁊ ſuccus ſtipti ca ſunt.nigra vō plus ſtringit. **Gal.** vij.ſim.ꝑhar.ca.ꝺ myr to ſm̄ tranſlationem grecam. Myrtus ex contrarijs ſubſtantijs ⁊ hec planta ꝯponitur.dominatur aūt in ea terreſtre fri gidū.habet ⁊ quid ſubtiliter ca.vnde fortiter ſic cat.ſunt aūt folia ⁊ pullulationeſ ⁊ fructus ⁊ ſucc⁹ non multum differentes ſm̄ ſtipticitatem in plan tis que in ſtipite ⁊ ramis eius fit cumuloſa:quam quidam mirrham denominant:inq̄tū eſt ſiccior predictis intantū deſiccat ⁊ ſtipticat vehemētius. conſeruant autē eam quidem incidentes: deinde aſſumentes vino ⁊ trociſcos formantes.ſunt autē ⁊ ſicca folia ſicciora viridibus.mixta eſt enim ali qua humiditas viridibus.ſuccus aūt nō ex folijs ſolum exprimitur ſed ex fructu.conſtipatiua vero ſunt oīa talia extra corpus appoſita ⁊ interi⁹ ſum pta:eo ꝙ nullam habent mixtam ſubſtantiā pur gatiuam.Et idem in libro de cibis. oleum quod comeditur nullum noui habens tantam ſtipticita tem q̄ꝫtam mortella.merito igitur ut alimēta qui dem ipſo raro:vt medicina aūt continue vtimur efficax quidem eſt ad quecūq; eſt opoꝛtunitas in frigidatiōis ⁊ ſtipticitatis.alimentum aūt pauciſ ſimū habet. **Aui.** li.ij. capi.de myrto. Myrtus in ipſo eſt amaritudo cum pontici tate ⁊ dulcedine ⁊ frigiditate ꝓpter pōticitatē ſuā ⁊ ipſius buchum eſt fortius.⁊ fiunt ex ipſo trociſ ci cum ſyrupo ſtiptico.⁊ in ipō quidem eſt ſubſtā tia terrea:⁊ ſubſtantia ſubtilis pauca.⁊ ipſius qui dem buchum eſt quidem ſuper virgultum ei⁹ in colorē virgulti ipſius:habens formā plante man⁹ ⁊ figuram eius.⁊ in oleo ipſius ſunt oīa iuuamen ta que dicuntur. ⁊ eſt fortior que ad nigredinem

declinat:⁊ ꝓprie alkaſreani:rotunda habẽs folia
precipue montana ex ea tota.⁊ flos eius melior ẽ
⁊ eius quidem ſuccus cum veteraſcit debilitatur
⁊ fit cortex:ideo oportet vt ex eo trociſci fiant. in
ipſa eſt caliditas ſubtilis ⁊ magis dominans. ⁊ in
ipſa eſt frigiditas.⁊ eius quidem ſtipticitas ẽ ma
ior frigiditate eius.⁊ videtur q̃ eius frigiditas ſit
in ipſo:⁊ ſiccitas ipſius **Poſſe. Ser.**
in termino ſecundi.
anc. Aben meſuai.ſuccus eius confert dolori pe-
ctoris ⁊ pulmonis.⁊ ſtringit fluxum ventris cho
lericum.⁊ confortat ſtomachum.⁊ eſt bonũ vlce-
ribus mẽbroꝝ interiorũ.fortificat viſcera:retinet
fluxum mẽſtruorum.⁊ grana eius conferunt ſpu
to ſanguinis a pectore ⁊ pulmone. ⁊ conferũt ſto
macho ſua ponticitate.⁊ mancethabon valet ſicut
⁊ myrtus ⁊ forti- **Dias.** Sanguinẽ excreãti
us q̃ folia myrti. bus datur.bene ſto
maticis conueniens eſt.vrinam mouet.ſcorpionis
morſui impoſita atq; potui data prodeſt.folia ei⁹
virẽtia vt cataplaſmata appoſita medentur vlce
ra fluentia.arida vero contrita aſpredine diafore
ſim faciunt. Item bacharum viridium ſuccus ap
tatur ſanguinem ſpuentibus:ipſe quoq; comeſte
eadem faciũt.ex vino decocta ⁊ in modũ catapla
ſmat[ ] ĩpoſita extrẽa vulnera ſanat.coctura nigre
vino mixta capillos ſtringit.cũ pollina vo tritici
mixta ⁊ impoſita tumores oculoꝝ cõpeſcit. ⁊ egi
lopis vtiliter facit. grana eius contuſa ⁊ expreſſa
vinum faciũt qđ decoqui expedit ne aceſcat:⁊ va
ſe picato ſeruari.facit aũt contra ebrietatem:quia
coherẽtis virtutiſ eſt.⁊ ad furfures capitis ⁊ caua
vulnera ſi frequenter inde lauentur expedit. ⁊ ca
pillis fluentibuſ prodeſt.fit etiam oleum de folijs
eius contuſis ⁊ in oleo diu decoctis quod encatiſ
mis prodeſt.⁊ articulis vel fracturis vtiliter ipo
nitur.ſed ⁊ maculas perfricatum emendat.aures
pus eijcientes curat ſi tepefactum imittatur.folia
trita cum aqua ⁊ impoſita rheumatiſmũ vulneꝝ
ſanat:vel loca fluentia.fluxũ ventris emẽdat.ignẽ
ſacrũ ⁊ tumorem teſtium cõpeſcit.ſicca ⁊ cribel-
lata panaricijs ⁊ verendis proſunt locis. Item fo
lia eius ⁊ medio piperis adiuncto maclis ꝓſunt.
Sera. ſupradicta ponit de mente Diaſcor.
⁊ vltra addit etiam de mente eiuſdẽ
quando in decoctione eius fit ſeſſio confert exitui
matricis:⁊ inteſtini inferioris:⁊ fluxui menſtruoꝝ
⁊ humiditatibus antiquis a matrice manantibus
⁊ abſtergit furfures capitis ⁊ vlcera.hu.eius:⁊ re
tinet fluxum capilloꝝ. ⁊ miſcetur in vnguentis q̃
iuuant ad hoc.⁊ decoctio folioꝝ eius confert mul
tum in ſeſſionibus.⁊ confert relaxationi iunctura
rum.⁊ quãdo ipſa ꝓijcitur ſuper oſſa fracta que
nondum ſunt conſolidata ipſa accelerantur ad cõ
ſolidationem.⁊ diſtillata in aurem a qua emanat
ſanies ex vlceribus confert.⁊ denigrat capillos. ⁊
ſuccus folioꝝ eius etiam facit h̃.⁊ quando ei⁹ fo-
lia teruntur ⁊ proijciuntur ſuper eis aqua ⁊ parũ
olei onfancini aut ro.aut vini:⁊ fit inde emplaſtꝝ
confert vlceribus hu.⁊ mẽbris ad que fluunt hu.

⁊ confert fluxui antiquo:⁊ formice:⁊ heriſipille:⁊
apoſtematibus inteſtinoꝝ:⁊ fiſtulis eorum.⁊ quã
do teruntur ſicca ⁊ ponuntur ſuper panaricium
iuuant.⁊ ponuntur in ſubaſcellis ⁊ inguinibus: ⁊
auferunt fetorem eoꝝ ⁊ abſcindunt ſudorem eoꝝ
qui habent cardiacam diaforeticam:⁊ confortant
ipſum.⁊ miſcentur cum oleo ⁊ curant cõbuſtionẽ
ignis ⁊ panariciũ.⁊ exprimitur ſuccus foliorum
ipſius ꝓijciendo ſuper ea vinum vetus:aut aquã
pluuialem ⁊ poſtea exprimuntur.⁊ oportet vt ille
ſuccus fiat dum ſunt recentia:quia poſtq̃ deſiccã
tur debilitatur **Aui.** Myrtus retinet ſolutio-
virtus eorum. nem ⁊ ſudorem ⁊ omnẽ
fluxum ſanguinis ⁊ omnẽ fluxum ad mẽbrum. ⁊
quando cum eo fit fricatio in balneo confortatur
corpus ⁊ deſiccantur humiditates que ſunt in cu
te.⁊ embroce quidem decoctionis eius cum ſuper
oſſa effunduntur velocius fit eorũ reſtauratio. ⁊
quod ex ea vſtum eſt loco tucie ponitur ad hoc
vt bonus fiat odor corporis.⁊ cõfert omni fluxui
ſanguinis linitum:⁊ loco emplaſtri ſuperpoſitũ
⁊ bibitum:⁊ ſimiliter eius rob.⁊ rob fructus eius
⁊ ipſius quidem nutrimentum eſt paruum.⁊ i ſy
rupis quidem non eſt qui conſtringat ⁊ ꝓhibeat
dolorem pulmonis ⁊ tuſſim preter ſyrupum eius
⁊ eius oleum ⁊ ſuccus ⁊ decoctio ipſius confortãt
radices capilloꝝ:⁊ ꝓhibent caſũ ⁊ ꝓlongant eoſ
⁊ denigrant:⁊ ꝓprie ipſi⁹ ſemina.⁊ decoctio ſemi
num eius in butiro prohibet ſudorem:⁊ rectificat
raſuram venarum.⁊ folia eius ſicca prohibent fe
torẽ aſcelle ⁊ inguinum.⁊ ipſius cinis loco tucie
ponitur:⁊ confert panno.ſedat apoſtemata celi.
⁊ heriſipillam ⁊ formicã ⁊ bothor ⁊ vlcera. ⁊ qđ
eſt ſuper ambas volas ⁊ aduſtionẽ ignis cũ oleo
⁊ ſimiliter eius ſyrupus ⁊ emplaſtrum factum ex
folijs ipſius cum oleo ⁊ vino:⁊ poſt ipſius cõmix
tionem cum eis:⁊ ſimiliter eius oleum: ⁊ vnguen
tum factum ex ipſius oleo.⁊ ſimiliter confert ipſi
us ſuccus ſi proijciatur ſuper panaricium: ⁊ ſimi
liter cerotum factum ex eo.⁊ cũ decoquitur etiã
eius fructus cum vino ⁊ fit ex eo emplaſtrum ſa
nat vlcera que fiunt in ambabus volis manuum
⁊ in pedibus ⁊ aduſtionem igniſ ⁊ prohibet eos ã
veſicatione. ⁊ ſimiliter eius cinis cum ceroto em
plaſtrum factum ex fructibus decoctis in vino ẽ
conueniens mollificationi iũcturarũ.retinet fluxũ
ſanguinis ex naribus.⁊ abſtergit furfures.⁊ exſic
cat vlcera capitis ⁊ vlcera auris .⁊ ipſius pus cũ
ex ipſiuſ aqua in ipſam diſtillatur.⁊ confert ipſi⁹
ſyrupus mollificationi gingiue.⁊ eius folia cũ vi
no decoquuntur ⁊ fit inde emplaſtrũ ſedans ſo
dam: ⁊ ophthalmiã. ⁊ cũ decoquitur cum ordeo
ſanat eoꝝ apoſtemata.⁊ ipſius cinis ingreditur in
medicinis vngule.⁊ confortat cor ⁊ aufert tremo
rem cordis.⁊ confert fructus eius tuſſi ꝓpter dul
cedinem ſuam.⁊ retinet ventrẽ vtentis eo ſi eſt ſo
lutus ſua ſtipticitate.⁊ confert fructus ipſius ſpu-
to ſanguinis.⁊ etiam eius rob ſimiliter confortat
ſtomachũ ꝓprie. Rob eius ⁊ eius ſemina ꝓhibẽt
curſum ſuperfluitatum ad ſtomachum.ſucc⁹ fru

ctuū eiꝰ ē ꝓuocatiuꝰ:⁊ ipſemet ꝯfert ardori vrine ⁊ ardori veſice:⁊ ē bonꝰ in ꝓhibendo menſtruoꝝ ꝓuocationem.⁊ eius aqua ſtringit naturam. ⁊ retinet ſolutionem cholericam ⁊ melancolicam linita ⁊ ipſa cum oleo ſiſamino expellit phlegma ⁊ ſolutione emittit ipſum.⁊ decoctio fructuum eiuſ confert fluxui humiditatū matriciſ.⁊ confert emplaſtratio inde facta emoroidibus.⁊ confert apoſtemati teſticuli.⁊ eiuſ decoctio confert morſui rutele.⁊ ſimiliter fructus eius cum potatur cum vino:⁊ ſimiliter puncture ſcorpionis.

Dex domeſtica	idem qđ ſupra
Deyos	.i.ſorbe
Deyſon	.i.almea
Deyſon	idem
Dhnebatil	.i.cauda equina
Dhnebachil	idem
Dheneb	.i.cauda
Dheeb	.i.aurum

Cap.xi4.

Dhenebhachil

arabi.vel dhenephachali:grece hyppuris:vel equiſecō lati.vō cauda equina.

Ser. li.ag.c.dhenebhachil.Dhenebhachil.i.cauda eqna:ē planta hñs ꝯcauas vīgas q̄ꝝ color vergit ad rubedinē multaꝫ:⁊ ſunt aſpere multum:⁊ plene multiſ nodis:que virge inuoluūt ſe vicinis arboribus:vel alijs circumſtantibus rebus.⁊ habēt folia ſimilia iuncis ⁊ in ſūmitate acuta non dura: ⁊ plurima denſa ſm capita ſurſum eleuata. aliquando egreditur a muris in quibus naſcitur: ⁊ declinat inferius propter multitudinem folioꝝ que ſunt ſicut coma.⁊ videtur ſicut cauda pendens in muro:⁊ ꝓpter hoc ſic nominatur.⁊ nodi eius ſic egrediuntur vnuſ ab alio.⁊ habet radicem duram lignoſam.naſcitur multū ꝓpe aquas ⁊ in locis humidis.Piniꝰ ca. hyppur] Hyppur] a grecis dicta eſt:⁊ eſt dictū equine ſete ſimilis.grecoꝝ varia circa hoc opinio.alia pini folijs ſimilitudinem nigritantem eodem nomine appellant. alij hyppurium.alij ephedeon. alij anabaſdin vocant:traduntq; iuxta arbores naſci ⁊ aliquotiens de pariete dependet comis uel iuncis nigris:vt equoꝝ cauda:geniculatis ramis.folia habet acuta in ſūmitate tenera exigua:ſemen rotundum ſimile coriandro:radice lignoſa.⁊ naſciť in arbuſtis maxime. Dias. cap.hyppuris ſiue anabaſis.hyppuris.i.cauda eqna aut anabaſis.naſcitur in locis humidis ⁊ i monumentis.habet haſtas rufas:⁊ aſperas: ⁊ nodoſas:que haſte quicquid vicinum habent alligant in quibus folia ſunt in ſūmitate acuta: ⁊ tenera: ⁊ iunco ſimilia ⁊ ſpiſſa:ſurſum aſcendentia.hec etiā aliquotiens de pariete pendet comis plena abundantibꝰ ⁊ nigris ſicut caude. radices ſunt ei lignoſe ⁊ dure.virtus eſt ei ſtiptica. Gal. vi.ſim.phar.ca. de cauda equina.virtus huiꝰ plante eſt ſtiptica cum amaritudine pauca.⁊ ꝓpť hoc deſiccat violenter cum mordicatione:eſt fri. in primo:ſic.in.ij. Paulus cap.de cauda equina. ē quedam cauda minor:que grece vocatur corſanda:habēs ſtipitē ſubruſū ⁊ folia ſupiora minora. Aui. li.ij.cap.de cauda equina. Cauda equina eſt planta naſcens in locis concauis ⁊ vallibus:habens ſtipites concauos ad rubedinē declinantes aſperos duros:nodoſa cum nodis intrantibꝰ:⁊ apud nodos ſunt ſicut folia ſquinanti minuta ſpiſſa:⁊ adheret arbori cui appropiquat deinde generanť ex ea extremitates plures ſicut cauda equina.⁊ habet radicem duram: eſt fri. in primo:ſic.in ſecundo.eſt ſtiptica:⁊ ꝓprie ſuccꝰ eiꝰ eſt vehementis exſiccationis ſine mordicatione.

Poſſe. Dias. Succus eius naribꝰ ſanguinem profluētem abſtinet. dyſentericis cum vino bibita medicatur.vrinam prouocat.folia eius impoſita vulneribus recentibus paracoleſiꝫ faciūt.⁊ radix ⁊ herba eius tuſſientibus ⁊ ortonicis medicantur. conquaſſationibus opitulātur.dicitur vero inciſioneſ veſice ⁊ inteſtinorum ſolidare.interocellicis folia eiꝰ cum aq̄ bibita preſtant effectum. Ga. Uulnera maxīa gnimo ⁊ contra emiſſionem ſanguinis ⁊ fluxū muliebrem:⁊ contra dyſenterias etiā ⁊ ceteros ventris fluxus hec herba pharmacum validū eſt cum aqua vel vino. ſcribunt autem quidam hanc veſice necnon ſubtiliū inteſtinoꝝ vulnus ſanare.ſuccus autē eius emoroſagijs que ex naribus confert:⁊ fluidis paſſionibꝰ ventris cum aliquo vino pontico bibita:vel cū aq̄ ſi contingant febrientes. Sera. auc. Dias.quando folia eius piſtanť ⁊ fit cū eis ēplaſtrū congluctinat vlcera recētia.⁊ ſi ſint nerui inciſi conſolidat eos.⁊ decoctio radicis ⁊ foliorum eius quando datur in potu confert tuſſi antique ⁊ coartationi anhelitus.⁊ ſi poteť trita ⁊ ſicca idem faciunt.⁊ quando fit emplaſtrum cū eis recentibus confert attritioni lacertoꝝ. Paulꝰ:cauda equina minor curat ⁊ delet antracem ſumpta ⁊ emplaſtrata. Aui. Cauda equina eſt valde iuuatiua ad fluxum ſanguinis.conſolidat vulnera ⁊ vlcera mirabiliter.⁊ ſi in eis ſunt nerui conſolidat etiam.confert quādo linitur aut fit ex ea emplaſtrum inteſtinis.confert etiā apoſtematibus calidis ſtomachi ⁊ epatis ⁊ hydropiſi ⁊c. Dia grece quando eſt vna pars per ſe debet ſcribi per i iota:⁊ non per y.vt diamargariton ⁊c. vnde per i iota ſignificat ſyrupum vel electuariū vel ſignificat prepoſitionem. De dya vō quando ſignificat duo per y debet ſcribi ſꝫ qđ latini vtuntur.ſm veritatem vero dya grece per y idem eſt quod duo.vnde dyalogos id ē duoꝝ ſermo. dialetica vō per i iota debet ſcribi:⁊ eſt dictū ratiōalis diſciplina.dyalektika ſcribiť per y vt dicit grecus.vnde dia per i electuarium vel confectio vel ſyrupus:vt diamoron.i.ſyrupus đ moris: ⁊ diacalamentum.i.electuarium de calamēto .⁊ diacyminum.i.electuariū de cymino.⁊ multa alia electuaria que infra nominabuntur.ſimiliter dia. per i iota ſignificat de prepoſitio:vt trociſci dialectri.i.

trociſci de electro.i.karabe. Sed attendendū ꝙ
quando dia ꝓponit̃ ſignificat ſyrupū vel electua-
riū:vt diamoron vel diacalamentū .qñ vō poſtpo
nitur ſignificat de ꝯpoſitio:vt trociſci dialectri.i.
trociſci de electro.⁊ trociſci diafiſolidon.i.trociſci
de alkekēgi ⁊c.ſed illa regula videt̃ habere excep
tionē in vno electuario poſito a Gal.in antidota-
rio ſuo:⁊ etiā ī damaſce. qꝺ vocat̃ diacurcuma:⁊
tñ ñ ē ēplaſtꝝ ꝺ curcuma:qꝛ ñ ꝛcipit aliqd ꝺ curcu
ma.vbi ſciēdū ē ꝙ illō nomē fuit īpoſitū ꝑdc̄o ele
ctuario ꝑpt̃ quendā ſilitudinē quā hꝫ ipſū in co
loꝛe cū curcuma:qm̄ recipit crocuꝫ cui⁹ cā tingit̃
electuariū tāqꝫ ſi recipet curcuma:⁊ ob h̄ diacur
cuma vocat̃:qꝛ ꝛcipit crocū q tīgit̃ coloꝛ curcume
Dialon.i.de ſale: vñ ēplaſtꝝ ſeu cerotū dialon.i.
ēplaſtꝝ ſeu cerotū de ſale dictū a ſale qꝺ recipit:nā
aloe grece ſal. Diabachanū a baccis lauri dictū
Diaquilon eſt male ſcriptū:nā dꝫ ſcribi diachilō
.i. ꝯpoſitio facta cū ſuccis vel muſcillaginib⁹ q̄ ſūt
ſicut ſiccus:nā chil⁹.i.ſucc⁹.⁊ ſyrup⁹ diarodon da
maſceni eſt ſimilit̃ male ſcript⁹:qꝛ rodon.i.roſa:⁊
ipſe ſyrup⁹ nō recipit roſas: ſꝫ dꝫ dicere ſyrupus
diachilon:quia fit de ſuccis
Diarodon dr̃ a roſis q̄ rodon vocant̃: qꝛ maioꝛ
pars rerū ingredientiū in eo ſunt roſe
Diaberes grece. Jo. Sera.inquit ē eius intentio
penetratio ex eo ꝙ penetrat ī ea id qꝺ bibit̃ ⁊ cur
rit ⁊ nō tingit̃:⁊ noīat̃ dipſacos. ⁊ eius intentio ē
ſitire faciens:quoniam accidit in ea ſitis vehemēſ
Diaſoꝛare.i.reſoluere:⁊ cōſumere.inde diaſoꝛe-
tica.i.reſolutiua:⁊ cōſūptiua.ide.diaſoꝛeſis.i.reſo
lutio vel ſudoꝛis ꝓuocatio ⁊ poꝛoꝝ rarificatio
Diabibas .i.penetrare Diabiſſara eſt cōfectio
diarūdis a biſſara quā recipit:⁊ eſt almel
Diabroſis grece qñ per coꝛroſionē vel cōmeſtio
nē venarum fit emoptoica paſſio.
Diachartuꝫ a charta dicit̃ que herba eſt ſuperi⁹
ſic vocata in pꝛopꝛia littera
Diacareos dicit̃ eo ꝙ de ſucco corticū nucū ꝛcē
tiū ſit que ſic vocat̃.l.l.carpocareos
Diacelidonion vel diadelidon.i.diarundinum
Diamarta.i.oleum quo vtebatur Marta
Diaroma.i.electuariuꝫ de aromatib⁹
Diaciminon.i.electuarium de cymino
Diadiſma .i.oꝛis collutio
Diacodion dicitur a codio quod eſt papauer ⁊
eſt diapapauer
Diafricon dr̃ a lauro vel a baccis ei⁹ q̄ ſic vocat̃
Diadaſcala.i.magiſtralis ꝯfectio: nā diadaſcal⁹
gre.i.magiſter Diaclectri ⁊ ſunt trociſci diaelec
tri.i. de karabe:nam electrum.i.karabe
Dialipides.i.defectio coꝛdis vl̃ ſyncopis
Dialipon idem quod ſupꝛa
Diafinicon vocat̃ vnguentū palme qꝺ diacalca
dis dicit̃:nam fenis vel finicon grece palma eſt.⁊
illud vnguentū ponitur ī antidotario damaſceni
⁊ ſūt duo vnguēta ſic vocata.⁊ ſilr̃ ponūt̃ ibi duo
ēplaſtra q̄ dicūt̃ ēplaſtra diafinicō.ſilr̃ diafinicō
dicit̃ electuariū laxatiuū ab eodē poſitū ī antido
tario ſuo:qꝺ fit ꝺ carnib⁹ dactiloꝝ qui affinichia
vocant̃:quoſ multi antiquoꝝ palmulas vocabāt

Diafoꝛeſis.i.reſolutio vel poꝛoꝛuꝫ apertio. inde
diafoꝛeticū.i.poꝛoꝝ apitiuū. ⁊ ſudoꝛ diafoꝛetic⁹.i.
q fit poꝛoꝝ aptiōe Diaphlagma eſt mēbꝝ diſti
guēs ſpūalia a nutritiuis Diateteon ab itea qꝺ
ē grece ſalis Dialac ē dialacha a lacca dictū:⁊ po
nit̃ ī viatico Dialecanon demoſtenes cū leniti
uū fuerit paſſiōis:qꝺ greci dialmia vocant muſio
etiam cap. depꝛeuocatione matricis
Dialimateos. Theodoꝛus priſcianus cap. de do
loꝛe capitis eſt tempus in quo eſt aneſis: id ē qui
es ⁊ interpolatio
Diamachir a mace quem recipit
Diamilon cidonion a cidonijs
Diamellicos a melle quod recipit
Diafiſalidos dicuntur trociſci de alkekengi a fi-
ſalidos qꝺ eſt kekengi
Diafidelicon.i.emplaſtrum fidele
Diacreſis.i.emplaſtrum faciens criſim
Diamilon a malis que grece milia dicuntur
Diamolibdina a plumbo qꝺ molibdo dicitur
Diamoꝛon .i.a moꝛis
Diapitikin ī ē latinū vertit̃ diapeteken grece di
eta.Coꝛnelius celſus illis tpibus in tres ptes medi
cina diuidit̃.vna eſt de dieta.altera de medicamē
tis quā farmakeitiken vocant
Diaplaſmata grece vocant̃ odoꝛifere confectio-
nes que ex ſiccis odoꝛibus cōponūt̃.
Diani trociſci a viol̃ dci:vñ trociſci dani.i.ꝺ viol̃
Diapſis gre.ſanioſitas:l̃ cū ſanguiſ excreat̃ l̃ exit
Diaſtreo .i.ꝺ cocleis oſtreoꝝ
Diaſſongos comon.i.ꝺe ſpongia
Diametꝝ.i.rectū directū Diatron.i.vlc⁹ vetuſtū
Diaces gre.rheumatica paſſio qñ.ſ.ſanguinis tu-
moꝛ mēbꝛo ſupuenit maxīe ī iūcturis ⁊ in facie
Diacoꝛiaſ ē cū due pupille ſūt ī eodē ocl̃o ꝯſtitute
Diacopia.i.mediocris ſolutio oſſis capitis
Diagridiū.i.ſcamonea Diabroſis.i.coꝛroſio
Diateſi.i.diuiſio Diatritū.i.ſpaciū triū dieꝝ
Dianiſia.i.flos cicoꝛee Diaſcus.i.cuſcute
Diacolūba.i.vertebꝛū:vt in Alexādro de aurib⁹
Diamōtos.i.ſaxifragia Diacume.i.rſina ñ frixa
Diaſcoles.i.dilatatio Diantos folia hꝫ os mū
di ſilia ſꝫ paruioꝛa.naſcit̃ ī locꝭ huidis:ꝯplexio
⁊ vi⁹ ſꝫ Pli.ē ſic capilloꝝ venerꝭ:ꝑ q̄.l.l.adiāton
Diacopoꝛegia .i.ſtercus capꝛinum
Diacopia.i.elitropia:⁊ ē ſpōſa ſolis vel ſoliſſega
Diamoꝛoſi ꝯbuſtū.i.bleta
Diaſſrumidis.i.muſcillago Diaſcopion.i.ſterc⁹
Diacopoia.i.ꝯfectio lactis Diaxilon.i.cyperū.
Diacilō.i.ſucc⁹ fenugreci Diaſacō.i.venenoſū
Diabroſis.i.reſudatio Dialipon.i.deficiens
Diadapniodon gloziō.i.epibma ex lauro viridi
Diatiuiras.i.diarūdinū Diaria.i.ſimplex flux⁹
ventris Diapnes eſt inuolūtaria eductio vrine
Diamas.i.qdā lapis Diarodomel fit ꝺ melle ⁊
roſis:vt Alexāder ca.de faſtidio ſtomachi
Diaſpermatō.i.ꝺ ſeminibus herbarum
Diacurcuma ē q̄dā ꝯfectio:ꝑ q̄.l.l.dia grece
Diamarte eſt quedā confectio ſic dicta
Diaiacur.i.diacodion Diafron.i.vlcus vetuſtū
Dieta gre.vita vl̃ relā Dietiki.i.clerici reglares

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Diexatū.i.aniſum Dietamnū.i.diptamū
Dieriſis.i.diuiſio Diochiteri.i.polipodiū
Diocheri idem Dioſanos.i.gariofilata
Diureticꝰ.i.hñs vias epatis opilatas ꝛ vrine:ꝛ iō
dr̄ medicina diuretica:q̄ꝫ curat diureticū. vn̄ diu
reticus ē nomē morbi:vt apparet in.l.haſab ō ſite
lꝫ coīter dicat̄ diureticū.i.aperitiuū:ꝛ dici pōt ex q̄
curat morbū diureticū Dibic.i. viſcꝰ quercinꝰ
Dibial.i.vinee Dibiſariſon.i.elenium
Dicapſon.i.foliū Cap.ẏiꝫ.

Dichanachara. grece ediosmon:latī.vō mē
ta.Menta ē herba cuiꝰ plura ſūt gn̄a. eſt
enīꝫ q̄dā domeſtica q̄ ꝓpē hortulana dr̄: vel coīs
vel odorifera.ꝛ h̄ calefacit ī 3º g̃du ꝛ ꝯfortat. Eſt
alia ſiluatica q̄ mētaſtꝝ dr̄:ꝛ hꝫ maiorē v̄tutē cale
faciēdi.Eſt alia mēta q̄ lōgiora ꝛ acutiora ꝛ latio
ra hꝫ folia.ꝛ h̄ mēta romana vł ſaracenica dr̄.hec
magꝭ diuretica ē q̄ꝫ alie.Eſt alia mēta q̄ dr̄ aq̄tica
ꝛ vocat̄ ſiſimbriū vł balſamita.Et ē alia menta q̄
dr̄ mēta nō odorifera ſꝫ Gal.ꝛ iſta ē calamentū.
Ser. li.ag.cap.dichanacha.Dichanacha ſiue
dahanacha.i.mēta.ꝛ ex ea ē domeſtica
ꝛ ſilueſtrꝭ.ꝛ ramuli domeſtice qn̄ maturāt̄ habēt
colorē celeſtē ꝛ ſūt interiꝰ cōcaui.ꝛ ī ſūmitatibꝰ ra
moꝝ ſūt q̄ſi licinia.ꝛ viret ꝛ auget̄ eſtate ꝛ hyeme
ꝛ hꝫ odorē bonū.Eſt aūt alia ſpēs mēte ſilueſtris
cuiꝰ folia ſūt aſpera ꝛ piloſa paruis pilis :maiora
folijs ſiſimbrij paꝝ ꝛ ī odore ſuo ē pīguedo. ꝛ eſt
minꝰ iuuatiua ī medicina q̄ꝫ ſpēs alia.Et dīc Gal.
ꝙ ī ſba eiꝰ ē plꝰ de ſbtilitate q̄ꝫ ī alio oleꝝ.ꝛ ī ſapo
re eiꝰ ē parua caliditas ꝛ pōticitas.ꝛ vīꝰ eiꝰ ē ca. ī
tertio gradu. **Dias.** ca.ediosmon.i.mēta:q̄dā noī
nāt eā hachanacha:eſt herba
oībꝰ nota:q̄ v̄tutē hꝫ t̄māticā:ꝛ ſtipticā:ꝛ ſeraticā.
Gal. vi.ſim.phar.ca.ediosmū.Ediosmuꝫ vel
menta:q̄dā aūt mētā odoriferā noīant
eſt āt q̄dā nō odorifera mēta:ꝛ calamētū vocant.
acreſ aūt ſūt guſtātibꝰ vtreq̄ꝫ:ꝛ ca.v̄tutꝭ ex 4º.gra.
calefactōis debilior tn̄:que ē odorifera calamēto
ꝛ minꝰ calefactiua.vniuerſalit̄ enī loquēdo h̄ q̄dē
q̄ſi agreſtiſ q̄dā ē:illa vō domeſtica q̄ ꝓpt̄ acq̄ſitā
ex hortēſi cultura hūiditatē ad libidinē modera
te ꝯcitat.ieſt āt h̄ oībꝰ q̄bꝰ adeſt ſemidigeſta hūmi
ditas ꝛ vētoſa.ꝓpt̄ hꝰ āt herbe ꝯplexionē q̄dā cir
ca ap̄āta cū farina ordeacea ſupponūt eā qō cala
mētū facere neq̄t eo ꝙ vehemēciꝰ q̄ꝫ illa calefacit
ꝛ exſiccat.hꝫ āt q̄d ꝛ acerbitatꝭ ꝛ amaritudis ī ſe
amaritudīe q̄ lūbricos īterimit.ꝛ acerbitate exſic
cando bibita recēs excreationē ſanguis ꝓhibꝫ.eſt
aūt ſm̄ ſbaꝫ ſbtiliū partiū ſicut ꝛ aliq̄ alia herba.
Aui. li.ij.ca.de mēta.Mēta ē ca.ꝛ ſic.in 3º.ꝛ ī
pſa ē humiditas ſupflua.in ipſa ē v̄tus
calefactiua ſtiptica ꝓhibēs.ꝛ ē ſbtilioris ſbe olerū
que comedūt̄. **Pōſ.** Cōtra ſyncopim ex debilita
te cū febre vł ſine fe. ſiue ex
medicīa vł q̄cūq̄ꝫ cā ꝯterat̄ mēta:ꝛ diſtpet̄ cū ace
to:ꝛ fruſtū panis aſſi in igne ponat̄ cū aceto ꝛ di
mittat̄ tādiu ꝙ bn̄ humectet̄:ꝛ naribꝰ applicet̄:ꝛ
exīde fricent̄ labia gingiue ꝛ dentes ꝛ liget̄ ī tem
poribus ſup venas pulſatiles tēpoꝝ ꝛ brachioꝝ:ꝛ

patiens maſticet ꝛ humiditatē trāſglutiat . ad ma
tricē mūdificandū teneritateſ mēte coquāt̄ ī vino
ꝛ fiat exīde ſuppoſitoriū. ꝯ colicā paſſionē faſci
culi mēte coquāt̄ in vino ꝛ oleo:ꝛ ſup renes ꝛ pec
tinē cataplaſmet̄.ꝯ fetorē oriſ ꝛ putredinē gingiua
rū ꝛ dentiū ex decoctiōe eiꝰ cū aceto os abluatur.
Ad appetitū ꝓuocādū cū īpedit̄ ex frigidis hūo
ribꝰ exiſtentibꝰ in ore ſtomachi fiat ſalſamentū ex
mēta ꝛ aceto ꝛ modico cīnamomo ſeu pipe. ꝯtra
vomitū factū ex debilitate v̄tutꝭ ꝯtētiue vł ex fri
gida cā fiat decoctio mēte ī aq̄ ſalmacina ꝛ aceto
ꝛ ſpongia intīcta ori ſtomachi ſupponat̄.ꝯ coagu
lationē lactꝭ ī mamillꝭ predc̄i faſcicli mēte ī vino
ꝛ oleo decocti ꝛ ſupligati mamillꝭ ſoluit.hꝫ enī ſi
milit̄ vī attrahēdi venenū:ꝛ iō qn̄ dat̄ cū aliq̄ me
dicina ꝯ venenū dat̄ cū ſucco eiꝰ vł cū aq̄ decocti
onis eiꝰ.ſꝫ ſuccus mēte romane vł ſaranice vel vi
nū decoctōiſ cū melle mixtꝰ valꝫ ꝯ opilatioēꝫ ſple
nis ſtomachi ꝛ epatꝭ:ꝛ naliū viaꝝ ex frigido hūo
re:ꝛ etiā ex caliditate ſine fe.ſuccꝰ āt eiꝰ datꝰ lūbri
cos occidit.auribꝰ iſtillatꝰ vermes necat.decocta
herba ī vino ꝛ oleo cataplaſmata ſoluit ſclirosim
.i.duriciē apoſtematū ſupioꝝ.Mētaſtꝝ vel mēta
ſiluatica vł agreſtis cū caricis coq̄t̄ in vino ꝛ dat̄
patiēti frigidā tuſſiꝫ. vinū decoctiōis eiꝰ ꝛ puluis
eiꝰ in cibis datꝰ digeſtionē ꝯfortat.fomētū factum
ex aq̄ decoctiōis eiꝰ matricē infrigidatā calefacit
ſacellacio facta ex puluē eiꝰ rheuma frigiduꝫ ca
pitꝭ ꝯſtrigit.ſꝫ ꝑ mēta aq̄tica.l.l.ſiſimbriū.ꝛ ꝑ mē
ta nō odorifera .l.l.calamētū. **Dias.** Succꝰ mēte bibitus
cū aceto ſanguinē re
ĳciētibꝰ ſbuenit.lūbricos extīguet.ventrē ſtimulat
ſbgīnctiōes tollit.cholerā ꝛ nauſeā ꝯpeſcit. duobꝰ
aut tribꝰ coclearijs cū ſucco malīgnati acidi acce
pta ꝛ īpoſita cū polēta ap̄āta ſpargit.in frōte poſi
ſita dolorē capitꝭ mitigat. tumorē mamaꝝ ꝓpter
coagulationē lactꝭ tollit.ſale addito morſibꝰ cani
nis opitulat̄.ſuccꝰ cū mulſa dolorē auriū depellit
añ coitū mlꝭieri ſuppoſita iter ꝓſtruit gēitale.aſpre
dinē ligue diſlenit.lac diſcoagulat.Caſeū a putre
dine tutū ſeruat.ꝯditurꝭ bn̄ miſcet̄ q̄a euſtomaca
ē.habētē aīuꝫ odorꝭ efficacia recreat.ſtomacho ni
hil ꝯcupiſcēti faſtidiū detrahit.ī ſorbitiōe ptiſane
optīe ꝓpinat̄.ſāguinē excreātibꝰ aride herbe pul
uis tribꝰ digitꝭ app̄hēſus ꝛ cū aq̄ ca. ī potiōe datꝰ
ocꝫ īiuriā ſtoāchi detergit.eadē res etiā vētrꝭ aīa
lia iterficit.ꝯtuſa tēpibꝰ illinit̄ ī dolore capitꝭ.ſan
guis abūdātiā ſtrīgit ꝛ nimios vomitꝰ.hortulana
āt hūidior ē ꝛ ad libidinē excitādū medioc̄rꝭ.hꝫ āt
q̄d amaritudis ꝑ quā potata lūbricoſ occidit.ē ēt
ſtiptica:iō cū puſca bibita recēs ſputū ſanguis re
p̄mit.ꝛ leptomerꝭ ē pre alijs .ſba eiꝰ ē ꝛ agreſtis
ediosmꝰ:folia hn̄ſ aſpa ꝛ maiora.ꝛ ī oībꝰ ē brumo
ſa ꝛ nō vti lis homini. **Aui.** cū fruſta mēte ī lacte dimit
tūt̄ nō caſeat̄.ꝛ cū bibit̄ eiꝰ
ſuccꝰ cū aceto abſcīdit fluxū ſanguis ab īterioribꝰ
fit ex ea cū ſanich emplaſtrum ad dubel:lꝫ ꝛ ipſa
quidē non eſt ſimiliſ mentaſtro:quoniam in men
taſtro non eſt ponticitas. ꝛ ſunt in ipſo reſolutio
ꝛ calefactio : ꝛ exſiccatio ſuperflua impediens

⁊ ex ea fit emplaſtrū ad ſodā ⁊ ꝓpe cū ſanich de
ordeo.⁊ fricatuſ cū illo aſperitas lingue remouet
⁊ ſuccus ei⁹ miſcet cū melicrato:⁊ inſtillat i aurē
doloroſaꝫ.ꝓhibet fluxū.ſanguis ⁊ ſputū ei⁹ ⁊ coa
gulationē lactis i mām̄illis more ēplaſtri ſuppoſi
ta.⁊ ſedat eaꝝ apoſtemata.⁊ ꝯfortat ſtomachū:⁊
calefacit ipſū.ſedat ſingultū ⁊ digerit.⁊ ꝓhibet vo
mitū phlegmaticū:⁊ ſanguineū.⁊ ꝯfert ictericie ⁊
ꝓprie ſyrup⁹ ipſi⁹ adiuuat ad coitū ꝓpter iſlatio
nem q̄ ē in ipſa:⁊ humiditatē hortulanā q̄ nō ē in
mētaſtro.⁊ opilat vaſa ſpermat].⁊ īficit vermeſ
⁊ quando ſupponit ante horam coituſ prohibet i
pregnationem.⁊ quando bibunt de ea fruſta cum
granis granati ſedat cholericaꝫ paſſionem.cōfert
morſui canis rabioſi:⁊ eſt ꝓpria ad illud.

Diceas .i.aſarus — Dicces.i.appollinaris
Diceſon .i.volubilis — Didalis.i.cyperus
Didaliſion idem — Didaſcalis.i.magiſter
Difaſul.i.electuarium — Difalon.i.mentaſtrum
Difdab.i.rana — Difaſan.i.bdellium

Cap.xi6.

DIſfrigis vel defrigis.i.frigi⁹lapiſ. **Ser.** li.agg.ca.difrigis.auc.Diaſ.ſūt ei⁹ tres
ſpecies.vna naſcitur ſolum ex ſubſtantia ⁊ gleba
terre.⁊ naſcitur ſub petris:⁊ in aqua in illa inſula
que poſtq̄ꝫ detrahitur de ſub aqua deſiccatur i ſo
le:⁊ poſtq̄ꝫ deſiccatus eſt aduritur ſuper terrā cir
cumpoſitis lignis.ſpecies vō alia fex eſt eris que
colligitur quando purgatur es:⁊ hoc quando re
fuſum eſt es:⁊ proijcitur aqua ſuper ipſuꝫ donec
infrigidatur ⁊ extrahitur ab ere:⁊ eſt formula in
qua proijcitur:⁊ reperitur ſub eo hec ſpecieſ:⁊ ha
bet ſtipticitatem eris in ſapore ſuo.Tertia vō ſpe
cies fit ex marcaſita quando pluribus diebus co
quitur vt calx.⁊ fit color eius ſicut color magre.⁊
extrahit a fornace ⁊ reponitur.⁊ qdam putant ꝙ
ſit ſpēs quarta ex eoq̄ꝺ eſt ex lapidib⁹ ex qbus ex
trahit es.nam qn̄ incidunt in crucibulo in q̄ ꝯflat
es:⁊ extrahūtur poſtea lapideſ repit ex eo poſtea
ſatis.melius aūt ⁊ electius defrigis eſt ille i cuius
ſapore reperit ſapor eriſ ⁊ ziniar:⁊ eſt ſtipticū:de
ſiccans fortiter linguam ſicut alumē.Idem auct.
Hali.Uirtus huius prime in ſapore eſt cōpoſita.
nam ibi eſt res ſtiptica ⁊ res parꝫ calida.⁊ virtus
eius ſecunda incarnat ⁊ conſolidat bene.⁊ tertiuꝫ
confert vlceribus corroſiuis.⁊ intrat in medicinis
vlcerum oris.ſimiliter hic lapis ſolus adminiſtrat
aut cum melle ⁊ confert ſpeciebus ſquinātie poſt
q̄ꝫ remotus eſt ⁊ prohibitus flux⁹ humorum qui
fluebant ad hoc mēbrum.⁊ ego quidem iaꝫ dedi
ſtatiꝫ poſt inciſionē vuule ⁊ fui vſus eo in ipo do
nec fuit conſolidata ⁊ curata.⁊ confert vlceribus
factis in pectine ⁊ ano.⁊ modus adminiſtratiōis
eius ad hec eſt ſicut modus adminiſtrationis ei
us in vlceribus oris:⁊ hoc q: h̄ membra curant
cum eiuſdem medicinis.

Digegi — .i.gallina
Digeſtoria virtus — .i.digeſtiua
Digelicaroc — .i.amomum

Digiti hermetis.i.hermodactili:nam dicunt
ab hermes ⁊ dactilis quod eſt digitus.ſꝫ ſm Aui.
eſt flos hermodactili

Digiti citrini.i.palma xp̄i — Diafomon.i.faba lupi
Diahimabad.i.cataplaſma — Dihmadit idem
Diligi.i.digiti citrini — Diliſſon .i.polium
Dilikaſor.i.cretani — Diluſiar.i.rapella
Diluſar — idem
Dilutum vinum.i.aquatum non purum
Dimag — .i.cerebrum
Dimalos — .i.ceterac
Dimaſon — .i.anacardus

Dimiſenterion.i.rehumatica dyſenteria:⁊ ē inter
epar ⁊ ventrem:⁊ exinde per venas refundūt ad
inteſtina ea que de cibis effunduntur.ſucc⁹ enim
eorum dum non permutatur in ſanguinē refundi
tur in inteſtinum :⁊ ſic ſecernitur cum coloribus
mixtum — Dimifragia.i.agrimonia

Dimilia.i.pulegium martis:⁊ eſt diptamum
Dimilea — idem
Dinamis.i.virtus:inde liber dinamidiarum.i.li
ber virtutum
Dinari — .i.diureticos curans
Dinazrangina eſt arbor ſimilis rute q̄ caremus
Dipa — .i.ellemum
Dipſa — .i.ſitis
Dipſacos a Jo.Sera.vocatur diabetica paſſio
.i.ſitire faciens.Idem Paulus de eadeꝫ paſſione
ſitiunt inquit imoderate:vnde ⁊ dipſacos eſt ap
pellata
Dipſas.i.ſerpens cuius morſus ſitibundum facit
hominē vſqꝫ ad mortem — Dipſades idem

Cap.xi7.

DIptamum lati.gre.hatin:vl diptamon:ara.
ſandenig.vbi ſciendū ꝙ diptamon pu
legium ſerpillum ⁊c.oia iſta ſunt ſpēs
diptami:⁊ ideo om nes iſte tanguntur. **Sera.** li.ag.ca.ſandenig auc.Diaſ.Sande
nig eſt trium ſpēꝝ.vna dicit origanū eradhio citri
folia hn̄s ſimilia iſopi:⁊ capita non rotunda:ſed
velut diuiſa in ſumitatibus virgaꝝ:⁊ ē ſemē duꝝ.
Hal. vi.ſim.phar.ca.de diptamo ſm tranſla
tionē grecā.vtus ei⁹ eſt calefactiua de
ſiccatiua in tertio gradu:⁊ eſt ſubtiliū partiuꝫ.Et
idē Sera.ſupradicto ca.ex eo ē aliud qꝺ dicit oni
this:cui⁹ folia ſunt albiora folijs p̄dicti:⁊ ē magiſ
ſilis iſopo.⁊ ſemē ei⁹ q̄ſi in coronula pēdēs durū
⁊ vtus ē in via vtutis ſupradicti.⁊ nō ē minoris v
tut] q̄ꝫ ipſuꝫ.Et idē auc.Hal.virt⁹ ei⁹ ē ſicut virt⁹
prime ſpeciei:niſi q2 ē debilior ea:⁊ idē ex iſto eſt
qꝺ dicit origanū azaba:cui⁹ folia ſunt ſilia folijs
origani ⁊ hꝫ vgas ſubtiles:q̄ꝝ longitudo ē vnius
palmi ⁊ plus.⁊ ſup ipſa ē corona ſilis corone ane
ti:in q̄ ſunt flores albi.⁊ habet radices ſubtiles in
quib⁹ nō ē iuuamētū.⁊ folia ei⁹ ⁊ flores qn̄ ſumūt
cū vino i potu valēt morſib⁹ venenoſ.Et idē auc.
Hal.Uirtus ei⁹ eſt calefactiua ⁊ deſiccatiua i ter
tio gradu.⁊ idem Tragoriganuꝫ.ſm Diaſco.eſt
planta breuis i q̄ꝫtitate ſua ſimilis ſerpillo agreſti

niſi quia ſūt folia latiora ⁊ fortiora. ⁊ reperitur e
eo in aliquibus locis:habens ſubtiles ramos:⁊ fo
lia ſubtilia.⁊ quidam nominant eam praſſium.⁊ ī
aliquibus locis reperitur aliud habens folia ma
iora ⁊ latiora ⁊ maius ſemen.Et idem auc.Galie.
in ſapore eius eſt ſtipticitas.⁊ amboꝝ virtus ē ca.
⁊ idem ex eo eſt quod dicitur alnan vel alnegen.i.
pulegiuz. **Gal.** vi.ſim.pharmacoruz.capitulo de
pulegio.ſecundum tranſlationem
grecam: glicon ſiue pulegium hec eſt herba ve
lut acris ⁊ ſubamara.eius virtus calefacit ⁊ ſubti
liat vehementer.ſufficiens autē ſignum ꝙ calefa
cit eſt:quia cataplaſmata calefacit.⁊ ſiquidem am
plius permanſerit vlcerat.ꝙ v̄o ſubtiliat:quia hu
mida viſcoſa ⁊ groſſa q̄ ex thorace ⁊ pulmōe fa
cile facit expuere:necnon menſtrua ꝓuocat. Et ē
aliud quod dicitur diptanmū ſm Sera.⁊ eſt illō
quod quidam nominant alnegen:⁊ eſt meſcherā
reſir:ſiue meſentremeſir.naſcitur multum in cre
tenſi inſula:⁊ eſt acuti ſaporis multū:⁊ eſt ſimilis
alnegen:niſi quia folia eius ſunt maiora ⁊ ſimilia
folijs plante dicte artidam.⁊ artidan quidem eſt
alba ⁊ mollis.⁊ implentur ex ea cultre ſicut ex la
na.⁊ ſuper alnam ⁊ cachimini eſt res ſimilis lane
⁊ non habet florem nec ſemen.Et idē eſt ex eo qō
dicitur caſudiptamum:qō naſcitur in pluribus lo
cis.⁊ eſt ſimile diptamo:niſi quia eſt minus eo: ⁊
non eſt ita acuti ſaporis.⁊ facit ea que facit dipta
mū:niſi quia eſt minoris virtutis.defertur autē ex
cretenſi inſula.Eſt ⁊ alia ſpecies diptami habens
folia ſiſimbrij:⁊ virgas maiores virgis ſiſimbrij.⁊
in ſūmitatibus eius ſunt folia ſimilia folijs origa
ni agreſtis nigri coloris.⁊ odor eius eſt ſaluie.Et
idem virtus prime ſpēi ē calefactiua ⁊ deſiccatiua
ī t̄tio gradu ⁊ īciſiua.vnde ſicut dicit Diaſ.qñ ſu
mitur decoctio eius in potu confert morſibus ve
nenoſis.⁊ quando bibitur cum rob ſuccurritur il
li qui bibit opium.⁊ quando bibitur cū ſechania
bin ſuccurrit illi qui bibit gypſum: ⁊ illi qui bibit
venenum quod dicitur amanarā.i.aconitum: ⁊ ē
ſtrangulator.⁊ quando bibitur cum vino eſt con
ueniens attritioni lacertoꝝ:⁊ reſtaurat capita eo
rum.⁊ quando bibitur ex eo cum aqua ⁊ melle ꝓ
uocat menſtrua:⁊ confert hydropiſi.⁊ quādo cuz
eo ⁊ melle fit lohoc curat tuſſim.⁊ quando fricatᷣ
cum eo corpus cum decoctione eius in balneo cu
rat ictericiam. ⁊ ſuccus eiꝰ curat apoſtemata gu
le ⁊ vuule.⁊ quando miſcetur ſuccus eius cū oleo
de ireos et eijcitur in nares mundificat caput. ⁊
quando miſcetur cum lacte ⁊ diſtillatur in aurez
ſedat dolorem eius.⁊ quando ſternitur hec plan
ta in domo fugat animalia venenoſa. aliud quod
dicitur onithis habet virtutez ut prima:⁊ valz ad
ea ad que valet prima ſpecies. Eſt alia ſpecies que
dicitur origanum azaba qua non vtimur.Eſt alia
ſpecies que dicitur tragoriganum habēs folia ma
iora:vt in principio dictum eſt. arborum virtꝰ eſt
calida.prouocat vrinaz.⁊ quādo bibitur decoctio
eoꝝ laxat ventrem:⁊ faciunt deſcendere ſuperflui
tates cholericas.⁊ quādo ſumitur in potu cū ace
to confert ſpleneticis.⁊ quando ſumitur cuz vino
confert potui venenoſo que dicitur alchiſa.⁊ pro
uocat menſtrua:⁊ adminiſtratᷣ cū melle in lohoc
ad tuſſim ⁊ ad apoſtemata pulmonis. ⁊ potio eiꝰ
eſt conferens faſtidio ⁊ debilitati ſtomachi:⁊ eru
ctuatiōi acetoſe ⁊ nauſee.⁊ datur de eo in potu illᷣ
que eructuāt.⁊ fit emplaſtrū cum eo ⁊ ſanich or
dei ⁊ ſoluit apoſtemata phlegmatica.⁊ confert hy
dropiſi.⁊ ex eo quod dicitur alnaz vel alnegen.i.
pulegium quando ponitur ſupra corpus exterius
generat heriſipillam:⁊ ſi dimittatur longo tēpore
vlcerat.⁊ prouocat menſtrua.⁊ expellit humores
groſſos per exceptionem a pectore ⁊ pulmone. ⁊
eſt calefactiuum ⁊ ſubtiliatiuuz:⁊ maturatiuū.qñ
ſumitur prouocat menſtrua ⁊ expellit ſecundinaz
⁊ extrahit fetum.⁊ quando bibitur cū vino ⁊ ſale
⁊ melle expellit ſuperfluitates ſtomachi. ⁊ cōfert
habenti aſma.⁊ quando bibitur cum aceto aqua
mixto ſedat nauſeam:⁊ mordicationē ſtomachi.⁊
purgat ſuperfluitates melancolicas.⁊ qñ bibitᷣ cū
vino confert morſui venenoſoꝝ.⁊ quando appli
catur naribus cum aceto excitat ſyncopizantem.⁊
qñ deſiccatur:cōburitur:⁊ adminiſtratur ſtringit
gingiuas fluxas.⁊ quando fit emplaſtrū cū eo ſo
lo ⁊ aſſiduatur donec fiat rubea cutis confert po
dagre.⁊ quando adminiſtratur cum aceto aufert
verrucas que dicuntur ancona.⁊ quando fit em
plaſtrū cum aceto confert ſpleneticis.⁊ quādo fri
catur corpus cuz decoctione eius in balneo ſedat
pruritum.⁊ quando ſedent mulieres in decoctiōe
eius confert ventoſitatibus matricis: ⁊ duriciebꝰ
⁊ aſcenſui eius ad ſuperiora.⁊ inuenitur ex planta
vna ſpecies cuius flos eſt albus:⁊ dicitur maſcu
lus.⁊ alia cuius flos eſt purpureus:⁊ dicitur femi
na: ⁊ ambe nominantᷣ ab aliquibus baluā.⁊ nomi
nātur ꝓpter ſtercus paſtorum:quia quando ipſi
comedunt augetur coꝝ daga. ſpeciei que dicitur
diptamus virtꝰ eſt ſicut pulegij domeſtici:niſi qa
eſt fortioris virtutis:quia non ſolū bibituz: ſed ex
eo factum naſcale ſeu fumigiuz extrahit fetū mor
tuum.⁊ extrahit ſagittas de corpore ſtatim de eo
accepto cibo. Alie ſpēs diptami valent ad ea ad
que ſupra:ſed minus.

Diptamon idem quod ſupra

Diptamicen ſm Diaſ.herba eſt habens fruticez
minorem:multas habens haſtas tenues ⁊ rotun
das ſimiles abrotano: in quibus virgis ſunt folia
oblonga ſimilia oliue:⁊ multa ſicut amidor:in cu
ius cacumine ē caput viſcido humore.vñ ſi odor
fuerit applicatus ſternutamenta ꝓuocat.vñ ⁊ no
mē ipſuz a grecis accepit eo ꝙ ſternutatio ponta
mos dicitur.

Diptamū.i.leporis auriclꝰa   Dipeſon.i.lolium
Dipſeon.i.ſitiens   Cap.xi8.

DIpſeus gre.ara.pſenda vlᷣ dip
ſacos:vlᷣ harſiarbai:vlᷣ
aibſacos:la.vͣga paſtoris:vel cardo ful
lonum. Sciendū ꝙ due ſūt ſpēs vir
ge paſtoris.ſ.maſculꝰ ⁊ femina. Maſculus eſt quē
Diaſco.ſm tranſlationem noſtram cap. dipſeus
vocat dipſeus:⁊ eſt ſecundū ipſum frutex ſpinoſa

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

virgam habens longam ſpinis plenã:folia in cir
cuitu ſil'ia lactuc:in ſingl'is nodis bina hñs folia
⁊ ipſa oblõga ⁊ ſpinoſa int⁹ ⁊ deforꝫ ſpinis plena
⁊ habet etiam contracta folia que pluuiaꝫ ⁊ aurã
in ſe retinent:vnde ⁊ nomen accepit dipſeus.i.ſiti
ens. in virgis ſuis capita ſurgunt ſingula ſpinoſa
ſil'ia echimo maritimo:ſed oblongiora:que ſicca
ta album faciunt colorem:⁊ in virga deintus ver-
mes naſ- **Ser.** li.aggre.cap.barſiarbai auc. Di
cuntur. aſco. Darſiarbai vel dipſacus ē
ſpina qua pannos abgũt:⁊ latine dicitur virga pa
ſtoris: ⁊ cardo fullonum: ⁊ eſt ſpecies ſpinarum
habens ſtipitem longum ſpinoſum.⁊ folia ei⁹ ſũt
ſimilia folijs lactucis.⁊ ſuper quẽlibet nodum ſti
pitis ſunt duo folia applectentia ſtipitẽ longa ſpi
noſa in medio eoꝝ.interius ⁊ exterius habent ſil'i
tudinẽ veſicarũ aque:⁊ ſunt ſpinoſa etiam. ⁊ hñt
iuxta ſtipitem concauitatẽ in qua colligit' pluuia
⁊ ros.⁊ ideo nominãtur dipſeus.i.ſitiens.ſup quẽ
libet ramũ eius eſt capitellum ſimile echimo ma-
rino aliquantulum in longitudine tendens ſpino
ſum:quod cum deſiccatur fit albũ.⁊ quando ſcin
ditur reperiuntur in medio eius vermiculi parui
⁊ iſta eſt virga paſtoris maſculus.Et idem Sera.
loco allegato:ſunt eius due ſpecies:maſculus ⁊ fe
mina.maſculus eſt herba que naſcitur omni ãno
⁊ habet ramulos ſeu virgas tenues molles ⁊ ſtbi
les nodoſos.⁊ dilatatur ſuper faciem terre ſicut
gramen.⁊ habet folia ſimilia folijs rute:niſi quia
ſunt molliora ⁊ longiora. ⁊ habet iuxta vnũqḋqꝫ
folium ſemen:⁊ ꝓpter hoc dicitur maſculuſ.⁊ hꝫ
florem rubeum.ſed femina eſt quã Sera.vocat in
lingua perſica berſerianum:⁊ Diaſ.vocat eaꝫ po
ligonos:⁊ eſt centũnodia femina:que ara.vocatur
barſyarbay: latine võ cauda vulpis:⁊ eſt ſm Se-
ra.habens plantam paruam ⁊ virgam vnicam te
neram ſimilẽ canne.⁊ habet nodos in radice can
ne.⁊ in nodis ipſius ſunt folia egredientia ab ipſa
virga ſimilia folijſ pini. ⁊ habet radicẽ in q̃ nullũ
ē iuuamentũ.naſ- **Gal.** vi.ſim.phar.ca.dipſa
cit' iuxta aquas. cus.Dipſac⁹ eſt vḡa
paſtoris.plurimũ quod eſt in ipſa eſt frigiditas.⁊
in ſapore eius ē ſtipticitas.⁊ virtus eius eſt que in
frigidat ⁊ deſiccat in principio tertij gradus. ⁊ ra
dix huius plante deſic- **Aui.** li.ij.cap.de virga
cat in ſecundo gradu. paſtoris. Virga
paſtoris eſt maſculus ⁊ femina:ſed maſculus eſt
fortior.in ipſa eſt ſtipticitas:ſed pars aque in ipſa
eſt plurima ⁊ ꝓpter multitudinem repulſiõis ma
teriarũ effuſarũ eſtimatur ꝙ eſt exſiccatiua.

Poſſe. Diaſ. Eſt vḡa paſtorꝫ maſ
culus.radix eius de
ſiccat in ſecundo gradu ⁊ abſtergit:que cocta ĩ vi
no ⁊ tunſa ⁊ ſicut cerotum impoſita: vel ſi empla
ſtratur cũ ea anus curat ſciſſuras ani:⁊ ragadias
⁊ fiſtulas:⁊ emoroidas interioreſ.qḋ medicamen
in pixide enea ꝯſeruanduꝫ eſt.clauos corporꝫ mũ
dat:⁊ formicas.⁊ vermes que in capite hui⁹ plan
te inueniuntur in corio ſuo ligati ⁊ collo ſuſpen-
ſi aut in brachio dicuntur febrem quartanam pe
nitus curare.⁊ medetur myrinceiſ ⁊ acrocordinis

Sera. Virga paſtoris femina eſt cuius vĩ⁹
repercutit ⁊ incarnat: ⁊ confert inflã
mationi oris ſtomachi quãdo apponitur extra: ſi
cut eſt poſtq̃ꝫ trita fuerit.⁊ confert apoſtemati qḋ
dicitur heriſipilla ⁊ apoſtematibus antiquis.⁊ re
percutit ⁊ ꝓhibet humores qui fluunt ad mẽbra.
⁊ eſt ex melioribus medicinis heriſipille quando
dilatatur:⁊ extenditur ambulans de membro ad
mẽbrum.⁊ confert vlceribus alijs ⁊ vlceribus ma
nifeſtis ad que humores fluunt.⁊ cõglutinat vul
nera recentia cum ſuo ſanguine. ⁊ confert vlceri-
bus auris.⁊ ſi eſt in ea ſanies deſiccat eã.⁊ abſcin
dit fluxum menſtruoꝝ ĩmoderatum.⁊ curat vlce
ra inteſtinorum:⁊ ſputuꝫ ſanguinis:⁊ ſiſtat fluxũ
eius vndecunqꝫ fluat.⁊ in oĩbus his maſculus eſt
fortior q̃ꝫ femina:vnde habet maſculus virtutem
ſtipticam frigidam.quando ſumit' in potu ex ſuc
co eius confert ſputo ſanguinis ⁊ fluxu ſanguiniſ
antiquo:⁊ egritudini que dicit' collyrica:⁊ diſtilla
tioni vrine:quia prouocat vrinam prouocatione
forti.⁊ quando ſumitur in potu cum vino cõfert
morſibus venenoſis.⁊ quando bibitur in febribuſ
periodicis ante acceſſionem proxiſmi per horam
confert multum.⁊ quando fit naſcale cum ea mu
lieri habenti fiſtulam:⁊ vlcera in matrice confert
iuuamentum magnum:⁊ abſcindit fluxum humi
ditatum antiquarum ab ea.⁊ diſtillat' ex ea in au
rem ⁊ confert dolori eius ⁊ ſaniei que fluit ab ea.
⁊ quando coquitur cuꝫ vino ⁊ miſcetur ei mel cõ
fert iuuamentum vlceribus matricis.⁊ fit emplaſ
trum cum folijs eius ⁊ inflãmationi ſtomachi:⁊
ſputo ſanguinis:⁊ formice:⁊ heriſipille: ⁊ apoſte
matibus calidis ⁊ frigidis in principio eoꝝ.⁊ quã
do coquitur cum vino ⁊ teritur bene donec fiat
vt cerotum ⁊ emplaſtratur cum ea anus curat ſciſ
ſuras q̃ ſunt in ano:⁊ emoroidas ĩteriores.⁊ opor
tet ꝙ hec medicina reponatur in pixide enea: ⁊
curat ſpecieꝫ formice que dicitur paragodes. ⁊ di
cunt quidam ꝙ vermes qui reperiuntur in capiti
bus huius plante quando ligantur in corio ſuo ⁊
ſuſpenduntur in collo ⁊ humero habentiſ quarta
nam ⁊ curat eam **Aui.** Virga paſtoris prohi
ſi deus voluerit. bet fluxum ⁊ fit ex ea
emplaſtrum phlegmoni ⁊ heriſipille ⁊ formice.⁊
eſt valde conferens apoſtematibus vlceratiuis. ⁊
conſolidat vulnera recentia.ſuccus eius interficit
vermes auris:⁊ exſiccat vlcera eius.aqua eius cõ
fert ſputo ſanguinis.⁊ fit ex ea emplaſtrum inflã
mationi ſtomachi.⁊ prohibet fluxum ſanguinis ⁊
matricis.⁊ ſanat vlcera inteſtinorum.⁊ Diaſ. qui
dem eſtimauit ꝙ ipſa prouocat vrinam ⁊ ſanat il
lum qui retinet eam ⁊ non poteſt eaꝫ emittere.

Dipſecus idem quod ſupra
Dipſeus .i.ſitiens

Cap.xi9.

Ipteris grece:arabice biſbeig
vel biſte: latine vero
polipodium vel filicica:vel filix arbor.

Sera. libꝛo aggre. cap. biſbeig auc. Diaſco. Biſbeig eſt planta naſcens in rupi-
bus ⁊ in ſaxis ⁊ in muris humidis antiquis: ⁊ ſup
ſtipites ⁊ iuxta radices antiquarū arboꝛū: maxie
quercus: cuius longitudo eſt vnius palmi: ⁊ eſt ſi
milis herbe dicte baracos. ſuper ipſum ſunt pili. ⁊
eſt alta. ſed non eſt exaltatio eius ſubtilis: ſicut ba
racog. ⁊ habet radices ſuper quas ſunt pili a qua
egrediūtur rami. ⁊ radix eſt ſimilis animali qua
tuoꝛdecim pedum: quod nominatur ſcolaca. i. ſco
lopendria. ⁊ groſſitudo eius eſt ſicut digitus. ⁊ co
loꝛ eius interioꝛ eſt viridis ad albedinem decli-
nis ⁊ dulcis ſapoꝛis. ⁊ eſt illa que cedit in vſum medicine. **Diaſ.** capit. de polipo-
dio. Polipodiū naſcitur in pietib⁹ humectis ⁊ cir
ca radices arboꝝ vetuſtarū in quercubus. Radi
ces ſunt illi aſpere ⁊ illigate ſicut polipus: groſſi-
tudinem digiti habentes. Roſa vō deintus viridis
⁊ ſubalbida apparet. Plinius cap. dꝛiopteris: vel
dipteris. in arboꝛibus naſcitur: filici ſimilis tenui
folioꝝ ſubdulciū: inciſſura radice hirſuta ⁊c. hoc
nomen videtur cōpoſitum ex dꝛio qd̄ eſt quercus
⁊ pteris que eſt filix. dꝛiopteris ſcripſit Stephan⁹
⁊ aliqui dicunt ꝙ vocatur filix maſculus. ſed fili-
cem feminam in venies in. l. ſarax. **Gal.** viij. ſim. phar. cap. de polipodio. in ſapoꝛe
eius eſt dulcedo ⁊ ſtipticitas. virtus eius eſt que
deſiccat deſiccatione foꝛti ſine moꝛdicatione. ⁊ eſt
laxatiua. ⁊ hꝫ vim putrefactiuā: vñ ⁊ pilos nudat.
Jo. meſ. cap. de polipodio. Polipodium eſt radix plante cuius oꝛtus eſt
ſuper arboꝛes ⁊ ſuper lapides. ⁊ vocauit eam gre
cus filicem arboꝛis. ⁊ illud quod naſcitur in lapi-
dibus humiditatem habet ſuperfluam: indigeſtaꝫ
faciens ventoſitatem ſubuerſionem: ⁊ nauſeaꝫ. ve
rum melius ex eo eſt arboꝛeuꝫ: ⁊ ꝓpꝛie quādo naſ
citur ſuper arboꝛem poꝛtantē glandes. ⁊ qd̄ ē cuꝫ
ꝓpꝛietatibus bonis: ⁊ ꝓpꝛie qd̄ eſt groſſuꝫ ſolidū
⁊ nodoſuꝫ: ⁊ cuius coloꝛ participat aliquid nigre
dinis ⁊ rubedinis: ſed parum: ⁊ cuius confractuꝫ
eſt ſicut coloꝛ fiſtici: ⁊ ī quo eſt aliquid ex aroma
ticitate. aliud eſt in cuius ſapoꝛe eſt dulcedo cū in
ſipiditate derelinquens in guſtu aliquid ex ama-
ritudine vltimo: ⁊ quod eſt recens. Et idem auct.
Diaſ. cali. eſt in tertio: ſic. in ſecundo. Et idē auct.
Hali. cali. ⁊ ſic. in ſecundo: reſolutiuum humidita
tum groſſarū ⁊ viſcoſarum: ⁊ excitatiuum: abſter
ſiuum: ⁊ ſolutiuum. ⁊ eſt ex maxime deſiccantib⁹
⁊ extenuantibus coꝛpus. ⁊ facit ſubuerſionē ⁊ nau
ſeam. ⁊ eſt eius operatio debilis ⁊ tarda. ⁊ tollitur
ab eo nocumentum pꝛimū: adminiſtrando illud
cum aqua mellis ⁊ aqua paſſularū ⁊ aq̄ oꝛ. Et idē
auc. Humay. Coq̄t cū iure galloꝝ ⁊ gallinaꝝ: ⁊
fit ſolutiuū bonū: ⁊ ſilr̄ cū aq̄ caſei: ⁊ fit ſolutiuꝫ
ꝯueniēs. ⁊ auferūt ei nocumentū 2ᵐ ſi admiſcet
ei aliqd de confoꝛtantibus: ſicut ſunt ſemina redo
lentia ⁊ ſpecies: ſicut ſunt daucus ꝓpꝛie ⁊ aniſi. ⁊
ſemen feniculi: zinziber: ⁊ ſimilia. decoctionēꝫ aūt
ſufficientē ſuſtinet. **Poſſe. Sera.** auc. Diaſ. habet vir-
tem ſoluentem. datur vō cocta cum iure gallinaꝝ
⁊ oleribus aut cum piſcibus ⁊ cū mulſa: aut ſicla:
aut ſimilibus: ⁊ melancoliam ⁊ phlegma depo-
nit. cataplaſmatibus adhibita condilomata ani ſol
uit. ⁊ quando deſiccatur ⁊ teritur ⁊ daꝛ in potu cū
melicrato: purgat phlegma ⁊ melancoliam. ⁊ qñ
fit emplaſtrū cū eo confert attritionib⁹ neruoꝝ
⁊ ſciſſuris digitoꝝ: ⁊ emoꝛoidibus. Et idem auct.
Aben meſuai: ꝓpꝛietas eius eſt purgare melanco
liam ⁊ phlegma ſine punctione ⁊ malicia. ⁊ meli-
us ex eo eſt citrinum: cuius ſapoꝛ vergit ad pun-
ctionem ⁊ graſſitudinem ⁊ dulcedinē. ⁊ groſſitu-
do eius eſt ſicut digitus: ⁊ qui vult ipſum ſumere
decoquat in aqua ſicle decocte ⁊ poſtea bibat. qñ
vis ponere in decoctione non opoꝛtet vt rectificet
ipſum aliter niſi ꝙ teratur ⁊ miſceatur cum eis.
Doſis ei⁹ decocti aut infuſi ē a. ʒ. ij. vſqꝫ ad. v. ⁊ ſi
ne decoctione: aut ſine infuſiōe a. ʒ. i. vſqꝫ ad. ij. Et
idem auc. Meſaba. ꝓpꝛietas polipodij eſt purga
re leuiter melancoliam. ⁊ bibitur ſimpliciter cum
zucaro: aut mixtum cum aliquib⁹ decoctionibus:
aut cōfectionib⁹. ⁊ īgeniati ſūt aliqui medicoꝝ ad
illos q nō poterāt aliquas medicinas accipere ꝓ-
ijcere ipm tritū ī aliquib⁹ cibis ipſoꝝ ⁊ purgat le
uit̄ melācoliā. doſis ei⁹ ſimplicit̄ cū zucaro ē. ʒ. ij.
decocti aūt cū medicinis. ʒ. 4. **Jo. meſ.** Solutione educit cholerā nigrā cuꝫ
facilitate: ⁊ groſſū phlegma: ⁊ muſcillagioſū: ⁊ ma
terias iuncturaꝝ. ⁊ ꝯfert colice ſm̄ omnē modum
adminiſtratiōis ei⁹: ⁊ duricici ſplenis: ⁊ ꝓpꝛie cū
epithimo: ⁊ ſale ido. ⁊ ꝯfert ad febꝛes melācolicas
⁊ ꝓpꝛe cū aqua mellis: ⁊ ſanat ſciſſuras q̄ ſūt ī ma
nib⁹. doſis ei⁹ ē a. ij. au reiſ. vſqꝫ ad aureoſ. 4. **Auic.** in li. de viribus cordis dicit ꝙ
confoꝛtat coꝛ.

Diralios .i. ferula — Diranagal. i. alaca

Cap. xxo.

Dirdan grece. arabi. luzach: lati-
ne vero fraſſinus.

Sera. li. aggreg. cap. dirdā. i. fraſ
ſinus. ita nominaꝛ grece
in oꝛiente arabes nominant eam arboꝛem cimicū
⁊ in perſia nominant eam luzach: ⁊ ē arboꝛ habēſ
in ramulis camerulas in quibus eſt humiditas q̄
quando deſiccatur generantur ex ea animalia ſi
milia cimicibus. Et idem auct. Hal. ſapoꝛ eius eſt
ſtipticus: virtus eſt que infrigidat ⁊ deſiccat. Pau
lus ca. de fraſſino. Fraſſin⁹ frig. ē. ⁊ ſic ī 2º. gradu
Poſ. Ser. Uirt⁹ ei⁹ ē que ꝯgluctinat dū ē receſ ⁊ ꝯgluctinat vul
nera recētia: ⁊ radix ei⁹ ad hec valet: ſimiliter qñ
proijcit aqua in qua decoquitur ſuper oſſa: cuius
congluctinatio eſt neceſſaria. ſed coꝛtex eius dum
eſt recens pꝛopꝛie ſi ligetur ſuper locum vulneris
conſolidat ipſum: ⁊ decoctio coꝛticis eius cōſumit
phlegma. ⁊ quādo coꝛtex eius exſiccatur curat egri
tudinem cum qua eleuatur cutis **Gal.** li. dinamidiarū capi
tulo de paſſionibus
ſplenis. Coꝛticem fraſſini coque in vino et da bi-
bere: infallibiliter enim ſplenem attenuat . Nam

res ꝓbata eſt ꝙ ſi detur porcello bibere aliquib⁹
diebus ⁊ interficiatur paruiſſimū inuenies ſplenē
Paulus contra fluxum ventris ⁊ lienteriam ⁊ dy
ſenteriam valent fomentum ex aqua pluuiali de
coctionis corticum eius.contra vomitū ex debili-
tate virtutis contentiue cortices eius buliāt ⁊ ſpō
gia intincta ſuper ſtomachum ponatur.ex cinere
eius ⁊ argento viuo fit optimū vnguentum con-
tra ſcabiem ⁊c.
Diridar .i.diridan
Dirizdat idem quod ſupra
Diridal .i.vlmus
Diris .i.rubus
Dironici ſunt radices parue cuiuſdam herbe ſi
militer nominate habentis folia parua vtcūqꝫ ro
tūda ⁊ flores violaceos ⁊c.naſcitur in muris ⁊ ru
pis:lege pro ipſis litteram varonig
Dirronici idem quod ſupra
Diſapolita.i.difficulter in cicatricē deuēiētia ⁊c.
Diſpaſia eſt valida virtus ſuſtinendi
Diſſapolita .i.difficulter
Diſtracta dicantur que non leuiter in ventrē cor
rumpuntur.iſto vocabulo vtitur Gal.li.dinami-
diarum particula prima cap.diſtracta
Diſelon .i.mentaſtrum
Diſfregis vl' defrigis ē medicia metallica:abſter
ſiua:deſiccatiua.⁊ eſt duoꝝ modoꝝ.vna natura
lis foſſa cum metalliſ que eſt ex frigido lapide:vt
apparet in littera difrigiſ.alia eſt artificialis com
poſita ex quatuor mineralibus: cuius cōfectionē
docet Oribaſius in ca.de vulneribus oris
Diſtepapentos .i.difficile curabilis
Dyſenteria.i.diſſipatio interiorum inteſtinorum
Diſitis .i.camedreos
Diſcrita .i.male termiabilia
Diſcritos idem quod ſupra
Diſnia.i.difficultas expirandi.inde diſnoici.i.ha
bentes diſniam.Orthomia vō ſiquidem recto ſce
mate prefocantur iacentes egroti.inde orthomici
.i.habentes orthomiam
Dyſſenteria .i.dyſenteria
Diſſole .i.difficilia
Diſcola idem
Diſſoro .i.difficile

Cap.xxi.

Diſſoa ara.gre.⁊ lati.rana. **Sera.** li.aggre.cap.diſſoa auc.Gal.Cinis ra
narū cōbuſtarum abſcindit fluxū ſan
guinis quando puluerizatur ſuper loca.⁊ quādo
linitur cum eo mixto cum pice humida ſupra al-
lopicam aufert eam. Et idem auc. Diaſ.Rane q̄
ſunt in paludibus quando coquuntur cum ſale ⁊
oleo ⁊ adminiſtrantur in cibo ſunt bezaar veneniſ
⁊ lepre.⁊ ius earum quando elixantur eſt conue-
niens apoſtematibus antiquis quando pulueriza
tur ſuper ea.⁊ quado cōburuntur ⁊ puluerizatur
cinis earum ſuper locum vnde fluit ſanguis:abſci
dit eum.⁊ miſcetur cum pice humida ⁊ linitur in
de allopicia ⁊ confert.⁊ quando ſanguis ranarū
viridium ponitur in loco pili palpebre euulſi pro
hibet ortū eius.⁊ quando rana coquitur in aqua
⁊ aceto ⁊ fit collutio oriſ cum elixatura illa cōfert
dolori dentiū. **Aui.** libro ſecundo ca. de rana. Cinis
rane quādo ponitur ſuper locū
ſanguinis retinet eum.⁊ ipſa quando decoquitur
cū ſale ⁊ oleo eſt ſm̄ ꝙ dicitur bezaar lepre:⁊ ver
miū venenoſorum comeſta. eius ius confert apo
ſtematibus cordarum quando ſuper eis funditur
⁊ dicitur ꝙ ex ſucco vel decoctione rane fluuialis
colluitur os ad dolorem dentium ⁊ ſedatur qd̄ ē
in ea.⁊ corpus rane ⁊ ꝓprie pinguis vel pīguedo
eius eſt ex eis que facilem faciunt dentium eradi
cationem .⁊ exiſtimo ꝙ eſt hoc ex petroſa ⁊ non
domeſtica.hec enim ſpecies eſt ex eis que teſtant̄
medici:⁊ experimētatores cōmunitatis eijcere dē
tes animalium quando ipſam ſumūt in cibo ⁊ pa
ſtu. ⁊ ſiqs cōmedit ſanguinem eius aut corp⁹ ipſi
us apoſtematur corpus eiuſ ⁊ fit color eius plum
beus.⁊ expellit ſperma donec morit̄.⁊ dicitur ꝙ
quando coquitur cum ſale ⁊ oleo ⁊ comeditur ē
bezaar lepre ⁊ ver mibus venenoſis. **Jo.meſ.** in antidotari
o ſuo tracta-
tu de oleis.Oleum de ranis confert dolori artetī-
co ⁊ podagre calide.⁊ inungitur ſuper tempus in
febribus inflāmationum.⁊ facit ſomnum.⁊ adepſ
rane viridis que habitat in arboribus ſi liniat̄ ſu
per ipſum frangit ipſum
Diſſoreſia .i.diminutio appetit⁹
Diſutis .i.pruritus
Diſſutis idem
Diſſuria.i.malicia vrinationis quando fit ſepiſſi
ma emiſſio eius cum dolore

Cap.xxx.

Dis ara.gre.ion lati.iuncus. **Sera.** li.agg. ca. dis
.i.iuncus:eſt herba cuius due ſunt ſpe
cies.vna ipſarum habet acutas ſūmita
tes.⁊ iſta etiā ſpecies ſimiliter diuiditur in duas
quia ex ea eſt que non habet fructum. ⁊ alia que
habet fructum nigrum ⁊ rotundum.⁊ canna hui⁹
ſpeciei eſt groſſior q̄ canna alterius.⁊ ē tertia ſpe
cies que habet cannam groſſiorē adhuc ⁊ magis
cannoſam q̄ ſupradicte due ſpecies. ⁊ huius ſpēi
fructus qui eſt in ſūmitatibus eius:eſt ſimilis fru
ctui iunci ſupradictaꝝ ſpēꝝ.Et idem auc.Gal. h⁹
herbe ſunt due ſpecies. vna earum eſt ſubtilior ⁊
durior.⁊ alia groſſior ⁊ mollior.fructus huius ſe-
cūde ſpeciei facit dormire. ſed ſpecies prima eſt ſi
militer duaꝝ ſpēꝝ:quaꝝ vna nō facit fructū ⁊ nō
eſt in ea iuuamentū aliqd̄ in medicina.⁊ alia facit
fructum ⁊ facit ſomnum:niſi qꝛ eſt debilior q̄ pri
ma:⁊ iſta ſpecies facit ſodam.⁊ ſubſtantia iſtarū
duaꝝ ſpēꝝ ē cōpoſita ex terrea pauca frigida pau
ce frigiditatis: ⁊ ſubſtantia aquoſa calida pauce
caliditatis.⁊ deſiccat ⁊ infrigidat:⁊ ē narcotica.⁊
due ſpecies quando aſſantur in igne ⁊ ſumūtur i
potu ſtringūt ventrē:⁊ abſcindūt ſuꝑfluitatē men
ſtruoꝝ:⁊ deſiccāt qd̄ deſcendit ex humoribus ad
partes inferiores.

Diſſ i.tapſia

Ditolus i.gariofilata

Ditros.i.quod nitro in palma naſcitur

Ditroſi idem

Drimia.i.acredo vel acuitas:vnde drimeos hy-cores:vt in quarto regiminis acutoꝝ Gal. i.acutos humores ⁊ acres

Drimifacia i.acuta cibaria

Drimis i.acer vel acutum

Drimios idem

Driofagus ſm Diaſ.ca.diſcrerot.⁊ eſt ſpēs quercus.quidam ceruum dixerunt

Driſberot idem

Drioballanos i.glans

Driobetade i.tuſſis humida

Drion ſm Plinium ⁊ ſm Diaſ.capi.de ſtrigno eſt ſtrignum manicon:⁊ eſt ſpecies ſolatri vltima a Diaſ.poſita

Driopiſteri dicitur polipodium maxime quod ī quercu naſcitur:vt in libro antiquo ō ſimplici medicina:⁊ Gal.ad paternianum

Driopiſtri ingt eſt filix que in arbore creſcit quercus:quā greci vocant ꝛc.melius tn̄ driopter].⁊ aliter vocatur filitica vel polipodium

Drimum i.pungitiuum

Driopteris i.dipteris

Drios i.quercus

Dria idem

Dris grece quercus accipitur interdum pro fago ⁊ pro omni arbore glandifera

Driuſma.i.ſumach:⁊ eſt dictū quercus ſyriacum

Driſitis i.camedreos

Driofagus i.ceruus

Drix.i.ſpecies ferulaꝝ:⁊ eſt tapſia

Drirupas.i.oliua bone etatis ad condiendum.ſ. incipiente bacca creſcere:greci petas vocant

Docamen i.propoleos

Docan i.fumus

Docani idem

Domamatos i.celidonia

Cap.xxiij.

Dochen vel piners ara.gre.geguers:vel cechias:lati.vo mi Sera. li.aggre.cap.dochē lium. auc. Diaſ. dochen ſiue dochon.i.miliū:⁊ habet duas ſpecies.vna caꝝ eſt aſperū:⁊ eſt illud quod poteſt teri: ⁊ a quo aufertur cortex ſicut fit a rizi:quod ara. vocatur piuers:gre.ieuers:vel elime:latine vo panicum.Eſt alia ſpecies fortiſſimi:aſperrimi grani: ⁊ non pōt ab eo auferri cortex Gal. vij.ſim.phar.cap.ō ⁊ vocatur milium. milio.ſm tranſlationem noſtram grecā.Cechias.i.miliuꝫ:infrigidat quidē ſm primū gradū:ſiccat aūt vl' ſm tertiū abſolutū:vel ſm ſecundū intenſum.eſt aūt ⁊ aliqualiter ſubtilium partium modicum.ex hac ergo conſiſtentia ⁊ cōplexione cum comeditur vt cib⁹:omnino paucioris nutrimenti eſt oībus fere corticalibus cibarijs:quinimo ⁊ ventrem ſiccat. extrorſuꝫ vo appoſitū per ſacculos idonea piria eſt eis qui īmoderaciter egent ſiccari.cataplaſmatum auteꝫ etiā ſiccare natum eſt:ſufficienter tn̄ eſt fragile: ⁊ ꝓpterea inutile fit Gal. vij.ſim.phar.cap. de eius cataplaſma. milio ſm tranſlationem ara. eſt granū ex ſpeciebus granoꝝ.ſ. miliuꝫ quod aſſimilatur in figura ſua ieuers.⁊ virtus ei⁹ eſt deſiccatiua: ideo retinet ventrem. ſed quando ponitur exterius infrigidat in primo gradu ⁊ deſiccat in fine tertij. vnde modicum dat nutrimentum ⁊ ſtringit ventreꝫ.⁊ quando ponitur extra in ſaccellis ſicut cum emplaſtro ex eo confert iuuamento magno contra fluxū.⁊ ꝓuocat vrinaꝫ ⁊ calefactoriū ex eo factum confert dolorib⁹ pungitiuis:⁊ tortionibus Gal. vi.ſim.phar.capit. ⁊ alijs doloribus. clime ſiue panicuꝫ vocatur autē ⁊ mellina.eſt quidē ex leguminibus ſimile milio taꝫ ſpecie q̄ꝫ v̄tute:pauci vo nutrimēti ⁊ ſiccatiuum.ſtringit enim eos qui ſm ventreꝫ fluxus ſicut ⁊ milium.ſi vero ſuperplaſmetur deforis deſiccat ⁊ infrigidat.

Docion i.ordeum

Dochion idem

Doctrina quid eſt.l.l.fen

Docon i.milium

Dochon idem

Docromos i.aſara

Doda i.papauer

Dodra idem

Dodralion i.barba ſiluana

Dodechatheon eſt quedam planta habens .vij. folia ſimilia lactuce radice lutea

Dodera i.papauer hortenſe

Dogum.i.lac ex quo extrahitur butirum

Dogumi idem

Doguaful.i.almea Cap.xxiv.

Obabarech vel haſab arabice: gre. ſaprotis:latine caries ligni corroſi. Sera. li.aggre. ca. dobabarech.auc.Diaſ.quando fit emplaſtrū cum ea mundificat vl Gal. vij.ſim.phar.cap. ſaprocera corroſiua. tis.caries ligni corroſi ⁊ ꝓprie ligni habentis ſtipticitatē ⁊ virtutē abſtergendi:ſic ſicut ſpecies quedam lignoꝝ habentiuꝫ ſpinas mundificat vlcera humida ⁊ abſtergit ea.

Cap.xxv.

Dolaka latine:grece lakirus:arabice faſiluꝫ vel dolikos. Gal. primo de cibis cap.de dolaka.auc. Hippo. Piſa autem inflant quidem minus:ſecedunt aūt mag]:dolaki aūt magis his ſeceſſiui:minus aūt inflatiui:⁊ non nutritiui:⁊ alibi.dolaki aūt nutriūt non min⁹ piſis:ſine inflatione aūt ſunt ꝯſimiliter: ad delectationē aūt ⁊ ſeceſſum deteriores.quidā aūt amicoꝝ in Roma conuerſans dicebat:dolokas Rome ī agris habentes figuraꝫ magis oblongā lachiriſ.⁊ idē libro dinamidiaꝝ ca.ō cancro.Succ⁹ dolake cū pinguedine porcina cōmixtus:⁊ ipſa herba piſtata ⁊ poſita cū ſucco ei⁹ cancrū interficit.

Dolara	.i.auena
Dolica	.i.dolaka
Doliſon	.i.cymbalaria

Donax eſt quedam ſpecies karui que non niſi in aquaticis naſcitur

Donaum	.i.melilotum
Donaſon	.i.alaca

Dora.i. mellica quod videt͛ per almanſorē libro tertio cap.de granis qui poſt ca.de milio ⁊ ꝺ̄ panico ſcribit ſermonem de dora.verum apud Sera. cap.de panico:expo **Jo.Sera.** capi. de nitur qꝺ̄ eſt milium. dyſenteria loquens de ſorbitionibus eis aptis videt͛ vel le ſimiliter ꝙ ſit ſpecies milij.iſta tn̄ grana ſatꝫ cō neniunt in operationibus:quare pro quocūqꝫ accipiatur non eſt periculuꝫ:quando tn̄ expedit vti magis ſtipticis melica melioꝛ eſt.

Dorati	idem

Doracene eſt quidā piſciculuſ venenoſus qui vocatur ſcoꝛpio marinus

Dorcas	.i.capriolus
Dorcax	idem
Dorcatis	idem
Dorna	.i.auena
Dortadion	.i.valeriana
Dorin	.i.milium
Dorina	.i.endiuia

Dorignum eſt ſpecies landri ſecundum Diaſco. folia habens ſimilia oliue:ſed paulo longioꝛa ⁊ aſpera ⁊ floꝛem album:⁊ ſemen velut oꝛobi: variuꝫ in folliculis ſuis:quam veteres memoꝛant amoꝛificum:verum frutex eius interfectiue uirtutis eſt.

Dornicū quid eſt.l.l.varonig

Doronec radix eſt ſimilis brance pulpi:⁊ appoꝛtatur de india:ſed quia raro ibi habetur ponitur pꝛo ea vernix

Doſis	.i.datio vel tributio
Doſialos	.i.vſnee
Doſiaſos	idem
Dotium	.i.ſiligo vel germanū
Dotrifilon	.i.pentadactilus
Doxiamon	.i.amomum
Doxiamion	idem
Doxim	.i.ſcaurea vl͛ ſcaroda
Dropax	.i.ruptoꝛium
Dropodiſmus	idem
Droſumi	.i.ſcoꝛia
Droſus	.i.quercus
Duelion	.i.caries ligni coꝛrupti
Duefoſir	.i.folium
Duelli	.i.dilatari

Dubellati.i.apoſtema cum iam collectionem fecerit:⁊ eſt ſaniem faciens:de͛ quo magis ſperatur ꝙ fiat vlcus ꝙ̄ ꝙ reſoluatur

Dublet	.i.dubellet
Dubella	.i.dubellati
Duburen	.i.ſecundus gradus ethice
Dubuſare	.i.aſara
Duburion	.i.filago
Duciomum	.i.carpobalſamum
Duciamfon	.i.regalea
Duchinbelſe	.i.balſamum
Ducuran	.i.anacardus
Ducuram	idem
Ducumbelſen	.i.balſamum
Dulac	.i.dactilus

Cap.xx6.

DALLaſia ara.lati.melon indus. **Sera.** li.aggre.ca.dullaſia. Dullaſia ſiue dulaba.i.melon magnus viridis.⁊ ſm̄ raſim eſt foꝛtis humectationis ⁊ extinctionis.⁊ confert febꝛibus adurentibus.⁊ eſt frigidioꝛ alijs ſpeciebus meloniꝫ:⁊ tardioꝛis imutationiſ in ſtomacho:⁊ longinquioꝛ a coꝛruptione.⁊ ꝓpter hoc eſt conueniens febꝛientibus:⁊ habentibus cholerā in ſtomacho ſuo ꝓpter ſuam groſſiciem ⁊ ꝓpter ſuam elongationem a conuerſione:⁊ cōueniens caliditati febꝛili:quia extinguit caliditatē:⁊ ſedat inflamationem eius.⁊ cucumer quidem facit operationem ꝓpinquam huic:niſi quia plus pꝛouocat vrinam ꝙ̄ dullaſia. Ubi ſciendum ꝙ melon magnus ē melon indꝰ:qꝺ̄ per Aui.patet de cura tertiane pure vbi laudat in tertiana pꝛedicta melonē indum:⁊ ſubdit foꝛtaſſe non nocet melon paruus ergo melon indus eſt melon magnus.eſt eniꝫ melon paruus habens virgulatū coloꝛem.exteriꝰ eſt albus ⁊ dulcis.⁊ eſt paruus.pro alia ſpecie melonis.l.l.robera.

Dularotim	.i.agrifolium

Dulcoꝛ apud Diaſ.eſt muſtum coctum vſqꝫ ad tertiam partem ſic ꝙ conſumpta eſt tantū eius tertia pars qꝺ̄ ſapa triplicatum dicitur:⁊ carenū dicitur ſimiliter ⁊ defrictum vinū apud Aui. Diaſ.cap. de coꝛiandro dicit cuꝫ dulcoꝛe.i. paſſo.l.l. carenum.

Dulufron	.i.titimallus
Dulutim	.i.cymbalaria

Dulbul herba ē que naſcit͛ in mari:⁊ dicit͛ ogaga

Cap.xx7.

DAlb ara.vel baccam:gre.ſuffire vel platanus arboꝛ:lati. vͦ ſcotanum.vbi ſciendum ꝙ ſcotanū eſt illa arboꝛ cum qua in hiſpania tingūt͛ panni:⁊ nos vocamus eam barzi.⁊ eſt platanꝰ arboꝛ:vt patet per concoꝛdiam Auic.eius cap.cum Diaſ. ca.ꝺ̄ platano.⁊ ꝓfert velut nuceſ paruas:vt Jo.Sera.cap.de dentifrigijs. Jtem in Diaſ.ſm̄ tranſlationem ara.cap.de platano.arbitroꝛ platanum eſſe dulb. Jtem Stephanus cap.de platano Platanus eſt dulb. **Sera.** li.aggre.cap.dulb.auc. Jſaac. Dulb eſt arboꝛ magna extenſa habens folia magna ſimilia palme manꝰ hominis:ſimilia folijs kerue:niſi quia ſunt minoꝛa:quoꝝ ſapoꝛ eſt amarꝰ ponticus: ⁊ coꝛtex ligni eius groſſus :rubeus.coloꝛ vͦ ligni eius quando ſcinditur eſt medius inter glaucedinem ⁊ rubedinem.⁊ habet floꝛem paruum lenem glauci coloꝛ‌ꝭ in cuius loco quando cadit naſcitur granum aſperum glaucum:vergenſ ad ruboꝛē puluerulentū

in ſuperficie ſicut cataputie. hec in hiſpania voca
tur palma xpi: cum qua ibidẽ tinguntur panni. ſi
militer folia eius ſimilantur folijs hellebori nigri
vt apparet in **Gal.** vij. ſim. ꝓbar. cap. de plata
.i. helleborus. no. Subſtantia eius ẽ fri.
⁊ hu. non longe a rebus temperate complexionis.

Diaſ. cap. de platano. Platanus habet vir
tutem frigidam ⁊ humidam.

Poſ. Gal. Folia eius recẽtia quãdo
teruntur ⁊ ponunt̃ ſicut
emplaſtrũ ſuper apoſtemata que fiunt in genicu
lis ſedat ea ſedatione manifeſta. ſed corticis eius
virtus eſt que deſiccat adeo ꝙ cortex ipſa coqui
tur cum aceto ⁊ confert dolori dentium. nux vero
eius quando adminiſtratur cum axungia: cõfert
apoſtematibus que accidunt a cõbuſtione ignis.
cortex eius quando cõburitur eſt medicina deſic
catiua: ⁊ abſterſiua: confert egritudini cuꝫ qua ele
uatur cutis. ⁊ cinis eius curat vulnera in quibus
eſt ſordes ⁊ putredo ꝓpter nimiam humiditateꝫ
exiſtentem in eius loco. ⁊ oportet ꝙ caueat mul
tum a puluere qui eſt in folijs eius ⁊ in fructu: qꝛ
eſt nociuus valde canne pulmonis: ideo quia de
ſiccat multum ⁊ inducit aſperitatem: ⁊ nocet voci
⁊ locutioni ⁊ etiam viſui: ⁊ auditui ſi cadit in auri
bus vel ĩ oculis. **Diaſ.** Emplaſtrũ cũ eis ſedat apo
ſtemata ca. que fiunt ĩ genu.
⁊ quando cortex eius ⁊ nux eius cõburũt̃ ⁊ fit em
plaſtrũ cum eis ⁊ adipe porcina aut arietina: con
fert vlceribus putridis. ſimiliter cinis eius facit ſo
lus hoc. ⁊ quando coquunt̃ folia eius recentia cũ
vino ⁊ fit emplaſtrum cũ eis ꝓhibet curſum hu
morum ad oculum. ⁊ reſoluit apoſtemata phleg
matica. ⁊ quando cortex coquitur cum aceto ⁊ fit
collutio cum eo confert dolori dentium. ⁊ quãdo
fructus eius recens bibitur cũ vino confert morſi
bus venenoſis. ⁊ quando adminiſtratur cuꝫ axũ
gia curat cõbuſtionem ignis. ⁊ puluis foliorũ ei⁹
quando cadit in oculuꝫ aut aures nocet multum
ſimiliter ⁊ puluis qui eſt ſupra fructum eius.

Dumuſon .i. allium porrinum
Dumul .i. ocra
Dumus .i. rubus caninus
Dumcugi .i. herba

Cap. xx8.

Duna ara. lati. cerebruꝫ. **Ser.** li. aggre ga. cap.
duna auc. Gal. Cerebrum leporis quã
do liniunt̃ cũ eo gingiue puerorũ tpe
ortus dentiuꝫ eoꝝ facit eos facile naſci ⁊ ſine do
lore: ⁊ hoc eſt notoriuꝫ apud oẽs. ⁊ adminiſtratio
eius poſtq̃ decoquitur non habet hoc. ⁊ non ſo
lum cerebrum habet hanc ꝓprietatem imo butirꝫ
⁊ mel ⁊ alia multa habent virtuteꝫ faciendi naſci
dentes infantium. ⁊ quando cerebꝝ leporis come
ditur confert epilepticis. ⁊ quãdo aſſatur ⁊ come
ditur cerebrum eius confert tremori qui accidit
poſt egritudinẽ. ⁊ cõburitur caput eius ⁊ confici
tur cum adipe vrſi curat alopiciam. ſed cerebrum
galline ſtringit ſanguinem miringaruꝫ cerebri. ⁊
cerebrum anatis eſt conueniens apoſtematibus q̃
fiunt ĩ ano. ⁊ cerebra omniũ aĩaliũ valent contra
ſumentes venenum. de cerebro in via cibi. l. l. lata
mie.

Dunilabos .i. barba ſiluana
Duniablos idem
Dunios eſt ſerpens quidam qui habitat in lycijs
Duram .i. turtur auis
Duragi aculem .i. auis quedam ſic vocata
Duragi .i. durungi
Duruſataris .i. res que voluitur ſuper arborẽ an
tiquam que fert glandes: ⁊ vocatur ara. alharub
⁊ ſyrice vua demonis: ⁊ eſt lanugo que pẽdet ⁊ in
uoluitur in magnis arboribus ſicut vua
Durungi quid eſt. l. l. doronigi
Duſatan .i. vſnee
Duſafolon .i. ceterac
Duſarum .i. auena
Duſpactum vel duſpectũ .i. nocens digeſtioni
Dubene .i. muſca
Dhulabar .i. ayſdo
Dhulabam idem
Dhuſabron .i. cicuta
Dhuſafron idem

Sequitur de E

Ece .i. thymum
Earſen .i. cinnamomum

Cap. xx9.

Aſuch ara. gre. haborofa: la. vo cuſcuta.
Sera. li. ag. ca. eaſuch. ẽ res q̃ adhẽt herbis ĩuol
uens eas ſicut fila: ſed in ſũmitatibus habet fructũ
ſubtilem. ⁊ ipſa creſcit in arboribus: ⁊ in ſũmitate
eius inuoluitur ſimul. reperitur de ipſa multũ in
vineis ⁊ deſtruit multum herbas. ⁊ multi vtuntur
ad curationem tuſſis: ⁊ ĩ ipſa eſt amaritudo: ⁊ po
nitur in vinũ ⁊ fortificat ipſum ⁊ inebriat. Et ideꝫ
auc. Aben meſuai: eſt herba que reperitur intra li
num ⁊ ſuſpenditur ei: in cuius ſapore eſt amaritu
do ⁊ ponticitas plus amaritudine. ⁊ virtus ei⁹ ẽ
calida in primo gradu: ſic. in ſecundo. Et idẽ auc.
Meſarugie: eſt frigida ⁊ humida. Et idem auct.
Alabati: eſt ꝯpoſita contrarijs virtutibus. ⁊ eſt in
ea amaritudo ⁊ ſtipticitas. ⁊ eſt cali. in primo gra
du: ſic. in ſecundo. Et idem auc. Sabor eben. Eius
caliditas aut frigiditas eius eſt ſm cõplexionem
arboris cui adheret qm̃ fit calida per adheren
tiam calide arboris: ⁊ eſt frigida ꝑ adherẽtiã fri.

Poſſe. Ser. auc. Halie. Abſtergit ⁊
fortificat ⁊ aperit opi
lationes epatis ⁊ renum ⁊ fellis. ⁊ mundificat ve
nas ſubtiles ⁊ groſſas ab humorib⁹ groſſis ⁊ cho
lericis. ⁊ fortificat ſtomachum ⁊ epar. ⁊ ꝯfert icte
ricie facte ab opilatione epatis ⁊ febri: ⁊ ꝓprie fe
bri infantium. ⁊ purgat choleram. Et idem aucto.
Meſarugie confert ictericie ⁊ opilationi epatiſ ⁊
ſplenis. Et idem auct. Alabati: confert ſtomacho
⁊ epati ⁊ eoꝝ opilationibus. ⁊ expellit ſuperfluita